DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. TREČIADIENIS – WEDNESDAY, RUGSĖJIS – SEPTEMBER 9, 1992 Nr. 176

Lietuvių delegacija Tarpparlamentinėje konferencijoje

Antradienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, rugsėjo 7 d. (Elta) – Į Švediją išvyko Tarpparlamentinės sąjungos Lietuvos grupės delegacija, vadovaujama Aukščiausiosios Tarybos deputato Alfonso Svarinsko. Iš viso delegacijoje 7 Lietuvos parlamento nariai. Į Tarpparlamentinę sąjungą Lietuva buvo priimta pernai Čilės sostinėje Santiago vykusioje šios sąjungos konferencijoje. Stokholmo konferencijoje respublika dalyvaus kaip pilnateisis narys. Kartu su Estijos ir Latvijos delegacijomis siūlys priimti specialą rezoliuciją dėl buvusios SSRS kariuomenės išvedimo iš Baltijos valstybių.

V. Landsbergis susitiko su karininkais

Rugsėjo 4 dieną „Geležinio vilko" lauko kariuomenės brigados Vilniaus bataliono būstinėje įvyko Krašto apsaugos ministerijos padalinių vadovų susitikimas su Vytautu Landsbergiu.

Svečiams buvo išsakytos svarbiausios problemos, kurios labiausiai trukdo stiprinti Krašto apsaugą. Lietuvos karininkai ypač akcentavo keleto svarbių įstatymų, susijusių su tikrąja krašto apsaugos tarnyba ir socialinėmis karių garantijomis, priėmimą dar iki Seimo rinkimų.

Vytautas Landsbergis Ispanijoje

Vytautas Landsbergis vieši Ispanijoje. Jis dalyvavo Sevilijoje veikiančios parodos „Ekspo92" Lietuvos dienoje, kuri buvo surengta rugsėjo 6 dieną.

Į Lietuvą V. Landsbergis grįžo rugsėjo 7 dieną.

Rusijos ambasadorius įteikė skiriamuosius raštus

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui skiriamuosius raštus įteikė Rusijos nepaprastasis įgaliotasis ambasadorius Lietuvai Nikolajus Obertyševas.

Nikolajus Obertyševas gimė 1934 metais. 1964 baigė Maskvos valstybinį tarptautinių santykių institutą. Dirbo užsienio reikalų ministerijos sistemoje. Nuo 1989 iki 1992 metų buvo generaliniu konsulu Miunchene.

NATO laivai atvyks į Klaipėdą

Rugsėjo 18 d. į Klaipėdą su mandagumo vizitu atplauks septyni NATO jungtinių pajėgų laivai. Tą pačią dieną iš Briuselio atskris šios misijos vadovas, NATO generolas William Den Smith ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius Aukščiausiojoje Taryboje susitiks su žurnalistais ir pateiks informaciją apie mūsų kontaktus su NATO.

Sustabdytas Reaktorius

Rugsėjo 5 dieną 2:43 val. sustabdytas Ignalinos atominės elektrinės 2-asis reaktorius, garo separatoriaus maitinimo mazge trūkus impulsiniam vamzdeliui. Reaktorius sustabdytas pagal reglamentą, jokių radioaktyviųjų medžiagų išmetimo ar prasiskverbimo ir pavojaus aplinkai nėra. Jis turėtų būti įjungtas rugsėjo 8 dieną.

Žaliųjų akcija

1988-aisiais pirmąjį rugsėjo šeštadienį žaliųjų pakviesti pirmą kartą drauge su latviais ir estais, lietuviai susikibo rankomis Baltijos pakrantėje, prisiekė sąžiningai daryti viską, kad išgelbėtų jūrą, o tą dieną nusprendė vadinti Baltijos jūros diena. Šįmet Lietuvos žalieji Baltijos apkabinimo akciją organizavo Melnragėje ir Giruliuose ir skyrė ją naftos terminalo problemai. Savo pareiškime jie reikalavo, kad „Lietuvos vyriausybė ir Aukščiausioji Taryba nespręstų naftos terminalo statybos vietos parinkimo klausimo, kol nebus įvykusios aukščiausio lygio derybos su Latvijos Respublika dėl Ventspilio uosto ir Mažeikių naftos perdirbimo įmonės bendradarbiavimo".

Knyga apie Lietuvos šaulius

Šaulių sąjungos Centro valdyba išleido istoriko Jono Matuso „Lietuvos šaulių sąjungos istoriją". Tai trečiasis šio veikalo leidimas (pirmą kartą knyga buvo išspausdinta 1939 metais Lietuvoje, vėliau 1966 m. Australijoje). Trečiasis leidimas papildytas dokumentais, straipsniais apie sąjungos likvidavimą 1940 metais ir jos atkūrimą.

Knyga 10,000 egzempliorių tiražu išleista Vlado Pūtvio-Putvinskio 120-ųjų gimimo metinių išvakarėse.

Premjeras priėmė privačius interesantus

Daugiau kaip dvi valandas savo darbo laiko rugsėjo 5 d. ryte ministras pirmininkas Aleksandras Abišala skyrė privatiems interesantams. Vyriausybės priimamajame buvo žmonių iš Vilniaus, Kauno, Raseinių. Jie kreipėsi sklypų skyrimo individualiai statybai, nuosavybės grąžinimo ir kitais klausimais.

Premjeras susipažino su žmonių pareiškimais, skundais bei kitais, biurokratiškai savo pareigas atliekančių, valdininkų stalčiuose ne vieną mėnesį užsigulėjusiais dokumentais. Kai kuriuos klausimus teigiamai išsprendė vietoje. Kitus reikalus ministras pirmininkas įpareigojo operatyviai sutvarkyti atitinkamų savivaldybių vadovams, ministerijoms.

Trumpos žinios

Minint Vytauto Didžiojo valdymo pradžios 600-ąsias metines, atgaivinta graži prieškarinių metų tradicija. Kaune virš jo vardo Karo muziejaus iškilmingai pakelta Vytauto vėliava. Nuo šiol ji bus iškilmingai pakeliama ir nuleidžiama kiekvieną sekmadienį ir valstybinių švenčių dienomis.

Anglijos biznierius Miles W. Burger Kauno „Drobėje" užpirko 17 tūkstančių metrų vyriško kostiuminio audinio „Vėžlys". Šio audinio Estijoje Anglijos verslininko firmai bus siuvami vyriški kostiumai.

Vilniuje veikė didelė olandų firmos DAF ir vokiečių firmos SCHMITZ (Cargobull) krovininių automobilių, mikrofurgonų ir priekabų paroda – prezentacija. Buvo galima ir įsigyti šios technikos.

Vaikai yra vaikai: Afghanistano jaunamečiai pasinaudoja paliaubų suteikta ramybe ir Kabulo miesto turgaus aikštėje džiaugiasi taikos meto užsiėmimu – elektroninio žaidimo malonumais.

Cheminių ginklų eliminavimo sutartis

Geneva. 39, Nusiginklavimo konferencijoje dalyvaujančios valstybės praėjusį ketvirtadienį pagaliau nutarė pasiųsti cheminių ginklų eliminavimo sutarties projektą Jungtinių Tautų Generalinei asamblėjai peržiūrėti. Sutarties projektą paruošti iš tikrųjų užtruko 24 metus. Per tą laiką vyko daugybė pasitarimų ir svarstybų, todėl šis projektas yra labai reikšmingas. Pagal sutartį visi pasaulio cheminiai ginklai turėtų būti sunaikinami iki ateinančio tūkstantmečio pradžios. Sutartį numatoma iškilmingai pasirašyti Paryžiuje ateinančiais metais. Ji įsigalios, kai pasirašys 65 kraštai. Dabartinei Nusiginklavimo konferencijai vadovauja Vokietijos ambasadorius Adolf Ritter von Wagner.

LIBERALŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 5-6 d. Lietuvos liberalų sąjunga suruošė ypatingą suvažiavimą, kad būtų geriau pasiruošta būsimiems Seimo rinkimams spalio 25 d. Suvažiavimui vadovavo Vytautas Radzvilas, kuris pastebėjo, kad liberalams pavyko sudaryti sąjungą su ūkininkų partija ir daroma žygių sudaryti panašią koaliciją su centriniu sąjūdžiu, nors pastangos kol kas neveiksmingos, daugiausia dėl asmeniškų ambicijų.

Liberalų sąjungai reikia gauti bent 4 nuošimčius balsų rinkimuose. Suvažiavimas priėmė rinkiminę programą ir patvirtino 46 kandidatų sąrašą, kurį sudaro 31 liberalų ir 15 ūkininkų partijos kandidatų. Sąraše yra V. Radzvilas, Seimo deputatas Jonas Tamulis, ūkininkų partijos pirmininkas Petras Becius ir kiti. Suvažiavimas suteikė sąjungos valdybai teisę sąrašą keisti, jeigu pavyktų sudaryti koalicijas su kitomis partijomis. (S. Girnius)

NORI NAMUS KEISTI Į LAIVUS

Rugsėjo 6 d. Karaliaučiuje (sovietų pavadintame Kaliningradu) įvyko pasitarimas tarp Baltijos laivyno vado viceadmirolo Vladimir Egorov ir Lietuvos Užsienio ministro Valdemaro Katkaus. Susitarta, kad Rusija duotų Lietuvai du nedidelius laivus kovai su povandeniniais laivais ir du torpedų šaudymo laivus, jei Lietuva sutiks Karaliaučiuje pastatyti namus 10,000 rusų karių, eventualiai ten atvežtų iš Lietuvos. Rusija taip pat sutinka treniruoti lietuvius jūrininkus ir paruošti dirbtuves laivų šaudmenų gamybai. (S. Girnius)

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Beijing.** Kinija pagrasino pasitrauksianti iš tarptautinės ginklų kontrolės derybų, jeigu prez. Bush administracija neatšauks nutarimo parduoti Taiwanui 150 karinių F-16 tipo lėktuvų. Kinija kaltina amerikiečius, kad jie sulaužę 10 metų galiojantį susitarimą neapginkluoti Taiwano moderniais ginklais.

— **Ketzin** mieste, esančiame apie 12 mylių nuo Berlyno, praėjusios savaitės gale vėl buvo užpulti ir padegti kitataučių globos namai, kuriuose gyvena daugiausia bulgarų tautybės pabėgėliai. Manoma, kad tuos vis dažnėjančius užpuldinėjimus atlieka kraštutinių dešiniųjų gaujos, turinčios neonacišku tendencijų. Užpuolimai daugiausia pasitaiko buv. Rytų Vokietijoje, kuri mėgina – kol kas nelabai sėkmingai – pasivyti Vakarų Vokietijos ekonomiją ir gyvenimo standartus.

— **Manila.** Ugniakalnio išverstų pelenų, uolėnų ir kitų atmatų griūtys, išjudintos nesibaigiančių liūčių, šeštadienį vėl nuslinko Pinatubo ugniakalnio šlaitais. Potvynis užpylė ir amerikiečių Clark aviacijos bazę. Lietingojo laikotarpio metu sukelti potvyniai Filipinuose jau palietė apie 940,000 žmonių, sunaikino bent 7000 namų ir padarė daug kitokios žalos. Pernai dėl išsiveržusio ugniakalnio žuvo 700 žmonių, bet to išsiveržimo padariniai dar tebekamuoja Filipinus.

— **Kabul.** Staigus potvynis nusiaubė derlingus Hindu Kush kalnų slėnius Afghanistane. Manoma, kad žuvo apie 3000 žmonių, daug yra dingusių be žinios. Sunaikintos ištisos apylinkės.

— **Berlynas.** Neonaciai praėjusį savaitgalį siautėjo net dešimtyje Vokietijos miestų, užpuldinėdami ir terorizuodami kitataučius. Buvęs Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Schmidt perspėjo, kad panašūs neramumai, daugiausia kilę dėl darbų stokos ir pasunkėjusių gyvenimo sąlygų, buvo ir prieš Hitleriui perimant valdžią. Nors šiuo metu Vokietijos padėtis nėra tokia tragiška kaip buvo 1930-to dešimtmečio pradžioje, vis dėlto reikia rimtai susirūpinti neramumais ir su jais griežtai kovoti.

— **Rabat.** Moroko vyriausybė praneša, kad iš 11 milijonų turinčių teisę balsuoti, penktadienio balsavime dalyvavo 97%, o net 99% pasisakė už karaliaus Husseino II siūlomas reformas krašto konstitucijoje. Opozicinės partijos kaltina vyriausybę, kad prieštaraujančių balsai nebuo užskaityti.

— **Kubos** diktatorius Fidel Castro įsakė sustabdyti buvusios Sov. Sąjungos finansuojamą atominės elektros jėgainės statybą, nes kilo nesutarimai su dabartinės Rusijos vyriausybe dėl tolimesnio rėmimo pinigais bei technika. Projektas pradėtas prieš 14 metų, jau pareikalavęs 11 bil. dolerių ir dar tik 80% pastatytas. Buvo tikėtasi, kad jėgainė Kuboje pašalins nuolatinius elektros energijos trūkumus.

— **Maskva.** Ketvirtadienį Rusijos prez. Jelcinas ir Gruzijos vadas Shevardnadze, susitikę Maskvoje, nutarė įsteigti taikos palaikymo dalinius, kurie prižiūrėtų paliaubų vykdymą Abkhazijoje. Daliniai būtų sudaryti iš gruzinų ir rusų karių. Susitikimo metu Abkhazijos sukilėlių vadas Vladislovas Ardzinba taip pat pasirašė paliaubų sutartį. Abkhazijos neramumai kyla iš to krašto noro atsiskirti nuo Gruzijos.

Tuo tarpu paliaubos tarp Armenijos ir Azerbaidžano turėtų prasidėti rugsėjo 15 d.

— **Dr. Zaiga G. Kalins,** Kardinolo Stritch kolegijos Milwaukee mieste Gailestingųjų seserų departamento vedėja, išvyksta į Latviją dėstyti Rygos Medicinos akademijoje. Ji yra viena pirmųjų Fulbright įsteigtos mokslininkų pasikeitimo grupės narių, vyksiančių kaip įvairių mokslo šakų specialistai dėstyti Baltijos valstybių kolegijose bei universitetuose.

Vokietijos grėsmė ir prancūzų referendumas

Prancūzijos prez. Francois Mitterrand dar kartą mėgino įtikinti savo krašto gyventojus, kad rugsėjo 20 d. referendume balsuotų už Maastricht sutartį. Nežiūrint perspėjimų, kad jo dabartinis nepopuliarumas gali dar labiau balsuotojus nuteikti prieš sutartį, prez. Mitterrand praėjusią savaitę televizijos laidais perduotuose debatuose pareiškė, kad, balsuodami prieš sutartį, prancūzai padarys neatitaisomą žalą savo kraštui, jo žmonėms ir net Prancūzijos istorijai. Vokietijos kancleris Helmut Kohl tuo pačiu metu buvo komunikacijos satelitu iš Bonnos sujungtas su prancūzų televizija ir taip pat kreipėsi į Prancūzijos gyventojus, ragindamas juos balsuoti „oui". Kohl yra vienas uoliausių Mitterrand šalininkų, propaguojant Europos sujungimą į tvirtą Bendriją.

Kohl sutikimas įsijungti į debatus prancūzų televizijoje parodė visos Europos susirūpinimą Prancūzijos balsavimo rezultatais. Didieji Europos finansininkai jau pradėjo planuoti, kaip reikėtų tvarkytis, jeigu sutartis būtų atmesta ir tuo pačiu nebūtų vilties įgyvendinti bendrą valiutą visai Europai. Manoma, kad Europos finansiniai reikalai dėl to dar labiau pablogėtų.

Šiuo metu atrodo, kad visai Europai gresia dar sunkesni laikai, nes jos vadams per pastaruosius metus nepavyko susidoroti su gausiomis politinėmis bei ekonominėmis problemomis.

Anglija yra įklimpusi recesijoje, kokios dar nėra buvę pokario metais. Italijos vyriausybė kovoja su savo valiutos krintančia verte. Jugoslavijos likučiuose tebevyksta kruvinos pilietinės kovos. Visoje Europoje gausėja bedarbių skaičius ir todėl žmonės, ieškodami darbų bei geresnio pragyvenimo, plūsta į turtingesnius kraštus. Vokietijoje jau pasireiškė atvira kova prieš tuos pabėgėlius, kai kraštutinių dešiniųjų atstovai užpuolė pabėgėlių stovyklas. Taip pat didėja nusistatymas prieš visus svetimšalius. Problemų – ekonominių bei politinių – nestinga ir kituose Europos kraštuose, ypač išsilaisvinusiose nuo ilgų dešimtmečių komunizmo valdžios, valstybėse. Tačiau nemažesnis nepasitenkinimas valstybės vadais pasireiškia ir Prancūzijoje.

Įdomu, kad Prancūzijoje sutarties rėmėjai ir taip pat oponentai naudoja Vokietijos grėsmę, kad įtikintų balsuotojus balsuoti tiek už, tiek prieš sutartį. Rėmėjai tvirtina, kad tokia sutartis labai šiuo metu reikalinga sutramdyti vokiečių pranašumą. Europos pinigų rinkoje vokiečių markė paprastai nustato ir kitų valstybių valiutos vertę. Vokietijos ekonomija yra daug tvirtesnė už Anglijos ar Italijos ir šios dvi valstybės turi dėti daug pastangų, kad išlaikytų savo pinigų vertę.

Sutarties oponentai įtikinėja, kad jos priėmimas dar labiau sutvirtins Vokietijos pozicijas Europoje.

Prez. Francois Mittrerrand

Tragiška padėtis Somalijoje

Kasdien Somalijoje badu miršta tarp 1000 ir 2000 žmonių. Šie skaičiai toli pralenkia pasaulį sukrėtusį badmetį Ethiopijoje 1984–1985 m., kai kasdien mirdavo apie 30 iš 10,000 žmonių. Somalijoje iš to paties skaičiaus kasdien miršta apie 50 žmonių, daugiausia vaikų ir jaunuolių. Pašalpos organizacijos tvirtina, kad mirtis badu iki metų galo gresia 1.5-2 milijonam somaliečių. Kraštui reikia bent 60,000 tonų maisto kas mėnesį, kad galėtų išsilaikyti.

Visa nelaimė, kad daug siunčiamo maisto pavagiama ir atvirai pardavinėjama vietinėse turgavietėse. Sunkvežimiai, prikrauti pavogto maisto, kasdien rieda Ethiopijos link. kur išvystyta sėkminga prekyba, duodanti vagims gerą pelną. Badaujantieji maisto nusipirkti negali, nes daugiausia tai labai neturtingi žmonės, viską jau atidavę už duonos kąsnį.

Laukiama, kad Jungtinių Tautų daliniai greitai bus papildyti ir padės palaikyti krašte tvarką, sustabdys plėšikavimą ir tarpusavio kovas. Ginkluotos gaujos vagia badaujantiems atsiųstą maistą tiesiai iš sandėlių, o tie, kurie rūpinasi maisto paskirstymu bei išdalinimu, gerą jo dalį taip pat pavagia.

Labiausiai žiauraus bado kamuojamas yra Baidoa miestas, kuriame susispietė apie 50,000 pabėgėlių. Amerikos Raudonasis Kryžius su kariuomenės transporto pagalba ryžosi įkurti 22 virtuves, iš kurių bus maitinami gyventojai, kad nereikėtų maisto sandėliuoti. Bijoma, jog maisto siuntos vėl sukels ginkluotus susirėmimus ir grobstymus, tačiau pagalba miestui būtinai reikalinga, nes situacija visiškai tragiška.

Iš Somalijos tragedijos stengiasi pasipelnyti ir užsienis. JT gamtosaugos viršininkas neseniai sužinojo, kad kai kurios Italijos kompanijos ruošiasi į Somaliją siųsti savo fabrikų nuodingąsias atlaikas. Statomi du milžiniški incineratoriai, kuriuose, pradedant ateinančiais metais, kasmet numatoma procesuoti 550,000 tonų nuodingos taršos. Kompanijoms tai duotų 4-6 mil. dolerių metinių pajamų. Italai naudojasi Somalijos vidaus chaosu, visai nesirūpindami, kaip tarša paveiks šio tragiško krašto ekologiją.

KALENDORIUS

Rugsėjo 9 d.: šv. Petras Klaveras, Ozana, Sergėjus, Ramunė, Vaidas, Vylius.

Rugsėjo 10 d.: Nikalojus Tolentino, Konstancija, Taugirdas, Dargvilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:23, leidžiasi 7:13. Temperatūra dieną 75 F (24 C), didėja debesuotumas, gali būti lietaus; naktį 55 F (14 C).

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

LIETUVOS PIETŲ KRAŠTO „ZERVYNOS" '92 SKAUTŲ STOVYKLA

Brolis Antanas rašo:

Šiais metais teko lankytis Lietuvoje. Besigrožėdamas tėviškės laukais, aplankiau ir skautų stovyklą. Dėl laiko stokos, tegalėjau stovyklauti dvi dienas. Siunčiu aprašymą ir dvi nuotraukas.

Nežiūrint, kad Lietuvoje yra trys Skautų sąjungos, jaunimas į tai nereaguoja. Jie nori būti skautais. Teko kalbėtis ir su kitų miestų pavieniais skautais. Jie net nežino kuriai grupei priklauso, žino tik savo tiesioginių vadovų pavardes. Man atrodo, kad laikui bėgant, nesklandumai išsilygins.

Miela Irena, AČIŪ už redagavimą „Skautybės kelio" ir skleidimą skautiškų žinių skautams ir visuomenei.

Gero vėjo ir Budėkime kartu!.

Brolis Antanas (Paužuolis)

*

Gražiame Dzukų krašte, netoli Varėnos, teka graži, šalta ir tyro vandens Ulos upė. Upė sruvena miškais ir lygiomis pievomis. Ši vietovė ir Ulos upė yra Lietuvos miškų urėdijos apsaugos zonoje.

Lietuvos skautų vienetai šioje vietovėje stovyklauja jau kelinti metai. Čia skautai turi gerą vardą, nes stovyklavietę visada tvarkingai palieka ir vykdo visus miškų urėdijos pareigūnų nurodymus.

Šiais metais, rugpjūčio 1-10 dienomis, Zervynoje stovyklavo Marijampolės, Alytaus, Kauno ir Vilniaus skautai. Stovyklai vadovavo vyr. skautė Jūratė Ardzijauskaitė, Marijampolės skaučių vadovė. Stovyklavo 50 sesių, brolių ir vadovų-ių. Stovyklą aplankė brolis Antanas iš Chicagos ir filisteris L. Penikas iš New Yorko. Brolis Antanas praleido dvi dienas stovykloje ir pagelbėjo pravesti porą skautiškų užsiėmimų. Lietuvos skautiškas jaunimas labai domisi užsienio lietuvių skautų skautiška veikla ir jų teikiamas žinias noriai pritaiko savo sąlygoms.

Stovyklaujama buvo tikrai skautiškai — be jokių patogumų. Maistas buvo gaminamas lauke ant padarytos viryklos, kurenamos malkomis. Vandenį sėmėsi iš Ulos upės, vanduo čia labai šaltas ir švarus, tinka gėrimui ir maisto gaminimui. Čia nebuvo bėgančio šilto vandens, prausyklų ir kitų modernių įrengimų.

Stovyklautojai naudojosi šaltuoju Ulos vandeniu, arba eidavo maudytis į netoli esantį ežerą. Valgymui stalas buvo padarytas iš plonų rąstų. Buvo pastatyti įdomūs stovyklos vartai, skelbimų „lenta", kryžius ir šv. Mišioms laikyti stalas. Visiems pionerijos darbams vadovavo brolis Zenonas Račkauskas.

Stovyklos metu skautai,-ės ruošėsi patyrimo laipsniams, dalyvavo iškylose ir iškląusė keletą skautiškų pranešimų. Visi dalyvavo gerojo darbelio atlikime, vieno kilometro diametre sukrovė į krūvas nugenėtas šakas. Šios, pušų šakos buvo nukirstos miško urėdijos patvarkymu, apsaugai nuo gaisrų. Vakarus praleisdavo prie laužo-dainų, pasirodymų ir žaidimų sūkuryje. Laužų pasirodymai nedaug kuo skyrėsi nuo mūsų skautiškų laužų pasirodymų. Lietuvos skautų pasirodymai gal buvo prasmingesni, linksmesni žaidimais ir dainomis.

Nebuvo užmirštas ir dvasinis auklėjimas. Šv. Mišias aukojo iš Varėnos atvykęs kunigas, ispūdingai buvo atliekamos maldos prieš ir po valgio. Rytais, po vėliavos pakėlimo, buvo kalbama maldelė, prašant Dievo palaimos dienos darbuose, o vakarones užbaigdavo kun. St. Ylos parašyta giesme „Sutelk mus, Viešpatie" ir „Ateina naktis".

Stovyklautojų sugyvenimas buvo labai geras, nors stovyklavo jaunimas iš keturių skirtingų miestų. Jie neklausia, kas kuriai skautiškai grupei priklauso, bet yra pasiryžę eiti skautų ideologijos keliais, tarnaudami Dievui, Tėvynei ir padėti beatsikūriančiam, okupantų nužmogintam Artimui. Iš šio stovyklaujančio jaunimo, išaugs naujoji Nepriklausomos Lietuvos karta, pamilusi darbą, dorą, pareigą Dievui, Tautai sau ir Artimui.

A. Paužuolis

SKAUTIŠKI ĮVYKIAI

Rugsėjo 11-13 d. — A.S.S. 2001 — Akademinio Skautų sąjūdžio Studijų dienos Dainavoje, Manchester, Mich.

Spalio 9-10 d. — Akademinio Skautų sąjūdžio metinė šventė Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 23-26 d. — JAV Vidurio rajono vadovybės organizuojamas skautiškas suvažiavimas — kelionė laivu Karibų jūroje.

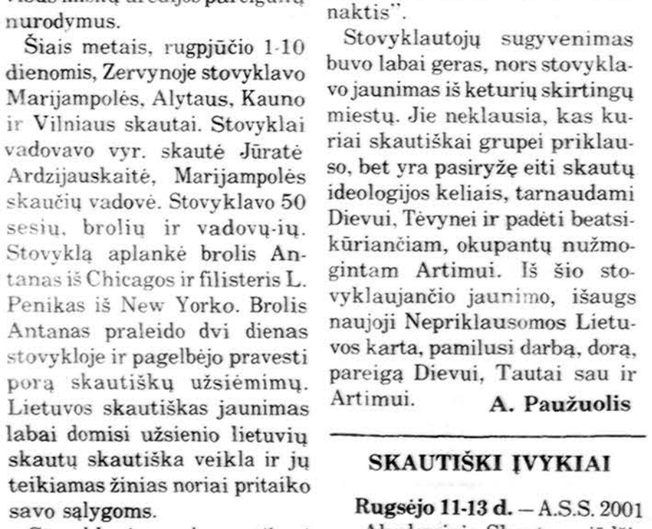

Zervynų stovykloje, Lietuvoje. Priekyje svečias iš Chicagos vs fil A. Paužuolis. II eil. pirma iš kairės vs tn Stefa Gedgaudienė ir dalis stovyklautojų.

LSS Europos rajono 43-ji stovykla „Baltijos kelias", vykusi Lietuvių sodyboje, Anglijoje, skaučių „Neringos" pastovyklėn subūrė gražų darbščių sesių būrį.

„BALTIJOS KELIAS" – 43-JI EUROPOS RAJONO STOVYKLA

LSS Europos rajono 43-ji stovykla „Baltijos kelias" įvyko š.m. liepos 25-rugpjūčio 1 d. Lietuvių sodyboje. Dalyvavo 70 stovyklautojų. Vadovybę sudarė:

J. Alkis — viršininkas, V. O'Brien — pavaduotojas, Tomas Dundzila — komendantas, Audra Gedmintaitė ir Vl. Gedmintas — programos vadovai.

Stovykla buvo padalyta į 5 pastovykles: skautų „Geležinio Vilko" — vadovai Jonas Žilinskas ir Povilas Markevičius, skaučių „Neringos" vadovė Ivona Julius-Jontaitė, vyr. židinieičių „Birutės kalno" — vadovė Gajutė Valterytė-O'Brien, šeimų „Mažosios Lietuvos" — vadovė Elena Augaitytė ir Alma Traškaitė, ir štabo pastovyklė „Atžilinas" — vadovas Vincas O'Brien. Maitinimu rūpinosi Kristina Markevičiūtė-Harmes ir Brigita Bedulskytė-Bishop. Joms talkino vyresnieji vadovai ir vadovės. Dvasinę globą teikė kun. Aleksandras Geryba. Ypač malonu buvo turėti svečią iš Vokietijos kun. Aleksandrą Hofmaną. Jo atnašautos vakarinės Mišios Sodybos sodelyje paliko didelį įspūdį visiems.

Stovykla praėjo geroje nuotaikoje. Graži Sodybos gamta ir puikus oras leido pravesti labai įdomią ir kruopščiai paruoštą programą, kurios pagrindinis tikslas buvo arčiau susipažinti su lietuvių tauta, jos istorija, geografija ir papročiais, atliekant uždavinius mišrių skilčių sistemoje, praktiškų skautiškų užsiėmimų eigoje. Be to, buvo pravesta įdomių ir jaunimui naudingų žygių, išvykų ir sporto žaidimų. Buvo atlikta daug praktiškų pionerijos darbų, apie tai liudijo pastovyklių vartai, įvairūs įrengimai ir papuošimai.

Ypatingą pasisekimą turėjo jaunučių (4-7 m.) pastovyklė „Mažoji Lietuva", kur mažieji drauge su savo tėvais stovyklavo pagal jiems pritaikytą programą skautiškų tradicijų dvasioje.

Stovyklautojus sveikino raštu vyr. skautininkas Gediminas Deveikis, vyr. skautininkė Birutė Banaitienė, v.s. Juozas Maslauskas, LSS Vilniaus Krašto stovykla „Sartai 92", Ramiojo Vandenyno (JAV) raj. stovykla „Rambynas", Chicagos „Stelmužės" stovykla, kun. S. Matulis „Šaltinio" vardu, S.B. Vaitkevičius, P. B. Varkala, E. ir R. Šovai, B. ir G. Zinkai, J. Bliūdžius Škotijos liet. vardu, H. Vaineikis, J. Černius, ir Br. Puodžiūnienė savo skyrių vardu.

Stovyklos uždarymo metu žodžiu sveikino Lietuvos Ambasados Londone patarėjas dr. Antanas Nesavas, Lietuvių Namų bendrovės pirmininkas V. O'Brien ir DBLS pirm. Juozas Alkis.

Stovyklos proga buvo apdovanoti Pažangumo garbės žymeniu Juozas Žilinskas, Mykolas Liudvigas ir Elena Augaitytė, Vėliavos žymeniu — Zita Žilinskaitė. Į paskautininko laipsnį buvo pakeltas Matas Julius-Jotautas, į paskautininkės — Ivona Julius-Jotautaitė.

Baigiant stovyklą Rajono vadas J. Alkis dėkojo DBLS skyriams ir visiems rėmėjams už aukas ir paramą stovyklai ir bendrai už pagalbą skautiškai veiklai D. Britanijoje kas tęsėsi nuo pat 1947 m. Reiškė padėką Sodybos vedėjams Heidi ir Vaidotui Banaičiams už globą ir paramą stovyklos metu.

Ši 43-ji „Baltijos kelio" stovykla buvo ypatinga tuo, kad ji buvo pirmoji Lietuvai atgavus laisvę, ji buvo stipri savo skautiška programa, susiklausymu ir drausmingumu. Stovykla buvo užbaigta su viltimi, kad ateinančioji — jubiliejinė įvyks Lietuvoje.

J.A.
„Europos Lietuvis"

Chicagos skautų „Jamborė 1992" skilčių konkurse antrą vietą laimėjusios „Perkūno" draugovės „Medinių genių" skilties skiltininkui Dainiui Dumbriui premijos kaspinėlius įteikia „Aušros Vartų" tunto tuntininkė ps. Renata Borucki.

Nuotr. **D. Ramanausko**

„PERKŪNO" DRAUGOVĖS 1992 M. PAVASARIO VEIKLOS APŽVALGA

(Kovo - gegužės mėn. laikotarpis)

„Lituanicos" tunto „Perkūno" draugovės draugininkas fil. s. Donatas Ramanauskas praėjusiais skautiškos veiklos metais su „Skautybės kelio" skaitytojais dalijosi jo vadovaujamos draugovės veiklos apžvalgomis. Čia pateikiama paskutinio priešatostoginio metų ketvirčio apžvalga. Tikime, kad šios apžvalgos gali būti naudingos ir kitų vienetų vadovams (ypač mažiau patyrusiems) savo veiklą planuojant. **(red).**

*

Kovo 1 d. Chicagoje, Jaunimo centre, vyko tradicinė Kaziuko mugė. „Perkūno" draugovė joje pravedė automobilių ir lėktuvų modelių loteriją. Be to, pardavinėjome karštą picą ir šaltus gėrimus. Nedaug pelno iš to turėjome, bet turėjome malonumo planuodami. Buvome gerai susiorganizavę ir visi kartu dirbome.

Kovo 21-22 dienomis „Perkūno" draugovės skautai atliko iškylą su nakvyne Starved Rock State Park, netoli Utica, Illinois. Išvažiuojant iš Chicagos smarkiai snigo. Pusiaukelėje sniegas pavirto į lietų, pakilo smarkus vėjas. Atvykę į numatytą stovyklavietę, apsirengę lietpalčiais skubiai statėmės palapines ir lauko virtuvei pastogę. Viskas vyko pagal planą, tik negalėjome turėti laužo. Brolis Andrius Utz pravedė įdomų naktinį žaidimą, po kurio visi skautai mielai grįžo į palapines ir šiltus miegmaišius.

Naktį oras gerokai atšalo, vėl pakilo vėjas. Rytą žemė buvo kietai sušalusi. Visi skubiai ruošėsi karštus pusryčius ir krovėsi reikmenis žygiui. Kiekviena skiltis išėjo skirtingu taku žygin aplink parką.

Starved Rock vietovės vardas kilo iš indėnų legendos, pagal kurią, dviem indėnų gentims kariaujant, mažesnioji gentis įkopė į aukščiausią vietovės uolą ir gynėsi mėtydami akmenis į puolantį priešą. Didesnioji gentis apsupę tą uolą išlaikė besiginančius, kol jie visi išmirė badu.

Žygio metu pasirodė saulė, atšilo oras. Grįžę stovyklon visi persirengė lengvesniais drabužiais, nugriovė palapines ir susikrovę daiktus ruošėsi kelionei namo. Orui atšilus, atsileido pašalas. Du automobiliai vargais negalais išsikapstė iš pažliugusio žolyno, bet trečiasis — didžiausias ir sunkiausias — įklimpo. Teko šauktis pagalbos. Truko pusantros valandos iki atvyko vilkikas ir mus ištraukė. Keista, kad mes likome vieni visoje stovyklavietėje — nepravažiavo nei girininkas (ranger), nei policija. Chicagon grįžome pavėlavę, po trumpos, bet nuotykingos kelionės.

Balandžio mėnesį prityrę skautai paruošė ir pravedė pavyzdines sueigas. Brolis Vainius savo sueigai temą pasirinko gamtosakos rinkėjo specialybę. Brolis Linas — pionerijos specialybę, o brolis Rimas zoologo specialybę. Balandžio mėn. gale vyko skilčių iškylos. Skiltininkai paruošė išvykas į įvairias šaudyklas (shooting range) ruoštis šaulio specialybei. Visi grįžo su gerais įspūdžiais ir taikiniais.

Gegužės mėn. ruošėmės patyrimo laipsnio egzaminams ir dalyvavimui „Jamborė 1992". Tai buvo pirmoji tokia „Jamborė", kurią kartu ruošė ir dalyvavo visi keturi Chicagos skautų,-čių tuntai. „Jamborė" gegužės 29-31 dienomis vyko Lietuvių centro Lemonte žolyne.

„Perkūno" draugovės skautai į „Jamborė" atvyko penktadienio (geg. 29 d.) vakare ir čia nakvojo. Oras buvo labai gražus — vėsus ir sausas. Šeštadienio rytą, kai vyko skautamokslio užsiėmimai, buvo apsiniaukę ir vėjuota. Po pietų išniro saulė, atšilo ir buvo labai tinkamas oras sporto užsiėmimams.

Šioje „Jamborė" skautų laikas buvo pilnai užimtas, kuriant stovyklavietes, ruošiant maistą, dalyvaujant užsiėmimuose. Didelis dėmesys buvo kreipiamas, kad stovyklavimo būdas būtų „Low impact", t.y., kad vanduo, žemė ir oras būtų kuo mažiau teršiamas ir, kad „Jamborė" pasibaigus, neliktų žymių, jog čia buvo stovyklauta.

„Jamborė" vyko skilčių varžybos — konkursas, kuris vertino skilčių tarpusavio sugyvenimą ir skautamokslio žinojimą. „Perkūno" draugovės „Medinių genių" skiltis buvo įvertinta antros vietos žaliuoju kaspinu (geltonas kaspinas — aukščiausias, raudonas — žemiausias). Tikimės, kad padirbėję, ateinančių metų „Jamborė" mūsų „Mediniai geniai" bus aukščiausios klasės skiltis.

fil. s. Donatas Ramanauskas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1-3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. **708-834-1120**

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Išeivijos talka

UŽ DEMOKRATINĘ LIETUVĄ

Tik ne už tokią, kurią atstovauja DLDP (Brazausko) ir jų šalininkai. Spalio 25 d. Lietuvai gali būti likiminė diena ir nuo jos gal priklausys, kokia bus Lietuva. Mes gerai žinome, kad dabartinėje Lietuvoje apie 90% išleidžiamų laikraščių yra buvusių, užsimaskavusių ar kepures pakeitusių komunistų leidžiami. Beveik visi jie lyg sutartinai šmeižia, dergia ar trukdo vyriausybės darbą. Aukščiausiosios tarybos 81 narys yra buvę partiečiai. Bet ne dėl to yra blogai, o tai, kad jie trukdo tarybos darbą, vesdami nereikalingus ginčus arba nedalyvaudami posėdžiuose. Dėlto labai dažnai nėra reikiamo kvorumo. Iš dabartinių A.T. narių gal tik trečdalis yra tokių, kurie yra verti perrinkimo. O kiti turėtų būti pakeisti tokiais, kurie dalyvautų valstybės atstatymo darbe.

Kol nėra darnos, tol Maskva delsia su kariuomenės išvedimu ir Vakarai su investacijomis taipgi didelės skubos nerodo. Reikia žinoti, kad mažo ir dargi susiskaldžiusio krašto balso niekas klausyti nenori. Kol Aukščiausioje taryboje vyks kova dėl valdžios, tol darnios veiklos negali būti. O tai yra dėl to, kad labai didelis skaičius deputatų, kurie į rinkimus ėjo po Sąjūdžio sparnu, kuomet buvo išrinkti, tuomet pradėjo rodytis jų tikrasis veidas: pradėjo Sąjūdžio eiles apleisti ir labai dažnai net prieš jį balsuoti. O tai įvyko dėl to, kad pradžioje Sąjūdžio eilėse buvo daug tokių, kurie iš partijos eilių atėjo. Tokie pradėjo į šalis dairytis. Užsimaskavusiems komunistams, žinoma, labai netiko, kuomet apie praeitį kalbėjo. Bijojo, kad gali jų darbai ir praeitis paaiškėti. Tad geriausia išeitis buvo viską taip sujaukti, kad jokių siūlų galų neliktų. Pagal posakį, kad „drumstame vandenyje lengviausia yra žvejoti". Tad ir drumstė taip, kaip kas išmanė.

* * *

Visose raktinėse pozicijose vien komunistai tebuvo. Kadangi jie ryšius ir patirtį turėjo, tad, pradėjus atsistatymą, daugelis senųjų partiečių savo pozicijose pasiliko. Nenorėdami savo kėdžių ir privilegijų prarasti, visokį progresą ir persitvarkymą sabotuoja. Bijodami, kad iš jų rankų neišslystų, visuomeninį turtą pradėjo sau ir giminaičiams išdalinti, pardavinėti ir „privatizuoti". Daugelio kolektyvinių ūkių visa technika atsidūrė buvusių direktorių kiemuose. Esant tokiai padėčiai, žmonių tarpe kyla didelis nepasitenkinimas. Kairieji ir opozicija nepraleidžia progos tuo pasinaudoti. Visus esamus nepriteklius suverčia dabartinei vyriausybei. Brazauskas - Prunskienė & Co. kiekviena proga neužmiršta žmonėms priminti, kad dėlto viso yra kaltas Landsbergis ir jo užsispyrimas. „Mes būtumėme kalbėję ir derėjęsi. Nereikia visko iš karto norėti. Nereikia skubėti".

Žmonėms tokios kalbos, žinoma, patinka. Bet užmiršta, kad, jeigu ne Landsbergio „skubėjimas", tai Kovo 11-toji nebūtų taip greitai atėjusi. Taip pat tik dėl to, kad jis buvo užsispyręs — tai rugpjūčio 19-20 d. į perversmininkų ultimatumus ir reikalavimus atsakinėjo, kad „Jų potvarkiai Lietuvoje negalioja!" Tuomet beveik visi lietuviai tuo didžiavosi, o dabar jau pradeda primiršti. Kaip jau buvo minėta, didžioji dalis spaudos yra buvusių komunistų kontrolėje. Taip pat visokie komisarai ir buvę bazių direktoriai yra naujaisiais milijonieriais tapę. Tad jie ne tik spaudą, bet ir kapitalą kontroliuoja ir, žinoma, juos panaudos, kad tik savo pozicijose išsilaikytų. Sąjūdis ir jo šalininkai (prisiplakėliai jau išbėgiojo) neturi tų resursų, kad galėtų tą visą šmeižtų bangą atlaikyti. Dalis technologijos, kuri buvo išeivijos siųsta, taip pat ne į tas rankas pateko.

* * *

Spalio 25 d. bus rinkimai į Aukščiausiąją tarybą (turbūt po rinkimų jau vadinsis seimu). Visų patriotiškai nusiteikusių lietuvių, o tokia yra išeivija, interesas turėtų būti, kad galimai daugiau Sąjūdžio ir dešiniųjų grupių atstovų būtų išrinkti. Yra daug įvairių grupelių, kurios gal nesugebės nė vieno atstovo turėti. Tai už tokius balsuojant, yra tolygu balso išmetimui. Išeivija tiesiogiai mažai tegali paveikti. Tačiau dar laiko yra, kad savo artimuosius būtų galima laiškais paraginti, kad balsavime aktyviai dalyvautų. Pirmoji sąlyga — tai namuose nesėdėti, o balsavime aktyviai dalyvauti. O paskui jau žiūrėti, kad balsai nenueitų tiems, kurie kalnus žada, į Maskvą dairosi ir po valstybės pamatais knisasi. Taip pat yra pavojingi tie, kurie su mažumomis blokuojasi ir joms pažadus duoda. Tokių „mažumų talka" ir privedė prie 1926 m. gruodžio mėn. įvykių.

Nors laiko nėra daug likę, bet, gerai pasitempus, gal galėtumėme ir finansinę paramą patriotiniam frontui suteikti.

Kad būtų aiškiau, tai paaiškinsiu, kas yra tas „patriotinis frontas". Tai rašančiojo ir greičiausiai didžiumos skaitančiųjų nuomone, yra tie, kurie apie Landsbergį ir jo vadovaujamą Sąjūdį grupuojasi. O komunistnis blokas tebėra stiprus. Jie nors ir pralaimėję, bet savo pozicijų nenori apleisti. Tereikia tik pasiskaityti „Opoziciją', kurios leidėjas yra „rašytojas Vytautas Petkevičius ir Co. (taip antraštėje parašyta — **J.Ž.**)", tai atrodo, kad „perestroikos" dar nebuvo. Rašoma: „1989 m. rudenį Vilkaviškyje per trispalvės vėliavos pakėlimo iškilmes iš vieno balkono pasigirdo žodžiai: Anuos vagonuose vežė, o šituos pėsčius varys". Taigi galime suprasti, kas būtų, jeigu opozicija laimėtų?

Tad reikia dėti visas pastangas, kad tokie Petkevičiai ir į juos panašūs niekuomet arti valdžios nebestovėtų. Jeigu rinkimuose stipriai pasirodytų Brazauskas ir jo klika, tai ir Petkevičius galbūt plunksną ir vėl į šautuvą iškeistų. O kol šautuvo neturi, tai Landsbergį visokeriopai dergia. Visos Lietuvą ištikusios nesėkmės, galbūt net įskaitant sausrą, vien tik per Landsbergį atėjo. Tad visi padorūs Lietuvos žmonės ir išeivija, žinodami, kad tai nepasitaisiusio stribo žodžiai, turime visomis išgalėmis Landsbergį ir jo šalininkus remti. Gerai žinome, kad iš išeivijos pinigų telaukiama. Tad šiuo atveju mes neturėtumėme jų apvilti ir rinkiminę kampaniją gausiai aukomis paremti.

J. Ž.

Laimė — tai trumpa stotelė tarp „per mažai" ir „per daug".
Heidegeris

Kai ginčijuosi pats su savimi, visada lieku teisus.
P. Valeri

ĮSPŪDŽIŲ IR PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI

Demokratijos šventė Pasvalyje

JONAS DAUGĖLA

Lyg margasparniai paukščiai, iš visų tolimiausių pasaulio padangių suskridę į tėvų šalį, nuoširdžiai artimųjų pasitikti ir pasveikinti, pasklidomę į visus gimtosios žemės pakraščius. Kiekvieną žavėjo savojo gimtojo krašto gamtos grožis, tėviškės sodybų ir gimtųjų namų prisiminimas ir jaunystės dienų nostalgija.

Ypatingai žavėjo kiekvieną savojo krašto būdingieji vaizdai. Dzūkai gėrėjosi savųjų pagojų šilais, legendariniais piliakalniais ir Gilšės ežero bangomis. Žemaičius žavėjo Dubysos ir Minijos paupiai. Zarasiečių akys ganėsi tyvuliuojančių ežerų mėlynėse.

Tačiau dažnai yra užmirštamas Šiaurės Lietuvos kraštas. Šis kraštas yra „kviečių žemės" kraštas. Jis nėra nusėtas legendariniais piliakalniais ar padavimuose aprašytų ežerų istoriniais vardais. Šiaurės Lietuva yra žemės ruožas, nusidriekęs palei pat Latvijos sieną, maždaug nuo Biržų rytuose iki Žagarės vakaruose.

Šį kraštą skrodžia ir lyg riboja Mūša. Ši upė prasideda prie Joniškio Tyrelio pelkėse, ties Pasvaliu staiga pasuka į šiaurę, perkerta Latvijos sieną ir, susijungusi su Nemunėliu, ties Bauske įteka į didžiąją Lielupės upę. O toliau jau Dauguva ir Baltijos jūra.

Geografijos vadovėliuose šis kraštas yra priskiriamas Aukštaitijai. Tačiau tai yra labai savita ir savotiškai būdinga Lietuv. dalis. Šiaurės Lietuva yra būdinga savitais kasdieninio gyvenimo papročiais, tradicijomis ir pagaliau net žmonių kalbos tarme, kuri nieko bendro neturi nei su kupiškėnų, rokiškiečių ar uteniškių aukštaitiška tarme. Pagaliau tokio skanaus ir putojančio alučio niekas kitas nemokėjo iš miežių salyklos pagaminti ir pakviesti savo kaimynus „ant alaus".

Svajingai malonu buvo pervažiuoti išilgai visą šį kraštą. Vėl pasigėrėti lygiais laukais, kuriuose ir šiandien banguoja vešlūs derliai ir ganosi galvijų bandos. Tik gaila, kad pavergimo ilgi metai nuo šių laukų tiesiog nušlavė šio krašto dvasinio ir ekonominio gyvenimo tvirtoves — kaimus, mūsiškai „sodžiais" vadintus ir jų palaukėse išsibarsčiusius vienasėdžius.

Didesnieji Šiaurės Lietuvos centrai yra Joniškis, Biržai ir Pasvalys. Šiandien šie visi miestai yra gerokai išaugę. Pristatyta daug ir didelių namų, įsikūrę stambios komercinės įmonės bei pertvarkytos ir meksfaltu išlietos gatvės. Tačiau ir šiandien malonu juose apsilankyti, pasivaikščioti siaurais skersgatviais, užsukti į išsilaikiusias šventoves ir dar susitikti vieną kitą senųjų laikų pažįstamą.

Turbūt mažiausiai bolševikinės „civilizacijos" paliestas yra Pasvalio miestas. Šis miestas yra pilnai išlaikęs savo senąjį charakterį, ir jį galima lengvai atpažinti, vos tik išlipus iš autovežimio prie istorinės, dar vysk. M. Valančiaus konsekruotos bažnyčios šventoriaus.

Birželio 7 d. prie šio šventoriaus kaip tik ir susirinko didelis būrys Pasvalio kraštiečių draugėje prisiminti savojo krašto sūnaus Jono Vileišio 120 metų gimimo ir 50 metų mirties sukaktis. Tą dieną dar ir keliais autobusais ir autovežimiais iš Vilniaus atskubėjo didelis būrys tolimesnių svečių, daug Vileišių šeimos draugų, giminaičių ir palikuonių. Jų skaičiuje ir dvi Jono Vileišio dukros Alena Grigaitienė ir Rita Bagdonienė iš JAV.

Minėjimas prasidėjo iškilmingomis pamaldomis toje bažnyčioje, kurioje savo laiku labai mėgdavo lankytis ir Jonas Vileišis bei jo šeimos nariai.

Minėjimo iškilmes organizavo Pasvalio kraštiečių bendrija, vadovaujama Mykolo Karčiausko. Pasvalio miesto bibliotekos salėje buvo paroda. Parodoje buvo išstatyta itin daug istorinių dokumentų, laikraščių iškarpų, laiškų, atžymėjimo lapų ir kt. Kruopščiai surinkta ir rūpestingai sutvarkyta bei išstatyta medžiaga vaizdžiai išryškino J. Vileišio šakotos ir turiningos asmenybs portretą. Jo prigimti politiko ir visuomenininko gabumai pasireiškė veik visose mūsų tautos valstybinio gyvenimo srityse. Jo dvasinė didybė ir įžvalgumas ypatingai sužibėdavo sunkiausiomis ir kritiškiausiomis mūsų tautos gyvenimo valandomis.

Toje pačioje salėje vyko ir minėjimo akademija. Konferencijai vadovavo Antanas Bartulis. Paskaitas skaitė dabartiniai istorijos mokslų akademikai.

Pasvalietis J. Aničas savo ilgesnėje kalboje daugiausia dėmesio skyrė J. Vileišio savivaldybininko gabumams ir savivaldybių administracijos sugebėjimams. Tuos savo gabumus ir pažiūras į savivaldybių reikšmę valstybinio gyvenimo administracijoje jis turėjo progą išryškinti net visą dešimtmetį išbuvęs Kauno miesto burmistru. J. Vileišis tikėjo, kad teisinės valstybės administracijos tvirčiausią pagrindą sudaro demokratiniai tvarkomos valsčių ir miestų savivaldybės.

J. Vileišio asmenybę puošia jo tolerantiškumo pajautimas ir nenumaldomas noras valstybiniam darbui suburti visas tautos gyvybines jėgas. Ši jo valia yra ypatingai reikalinga šiandien laisvam gyvenimui atbudusiai tautai ir jos politinio gyvenimo vadovams. Šiomis mintimis buvo pagrįsta ir tuo metu Vilniuje įvykusio Vliko baigiamojo seimo deklaracija tautai.

Simpoziume „Kaip mes ėjome į Vileišius" dalyvavo naujosios akademikų kartos istorikai: R. Mitkus, E. Motieka, Ž. Morkūnas ir Kazlauskas. Jie visi yra gimę ir užaugę bei išsimokslinę bolševikų pavergimo metais. Tad klausytojams ir buvo įdomu išgirsti, kaip šiandieniniai naujieji Lietuvos istorikai vertina Vileišių įnašą į tautinio atgimimo ir valstybės atkūrimo laikotarpį.

Pirmiausiai visi jie pabrėžė, kad prie Vileišių istorijos buvo prieita labai lėtai ir vėlai. Medžiaga apie Vileišius nors ir nebuvo sunaikinta, bet ji buvo slepiama ir saugiai užrakinta. Net komunistų mokslininkams nebuvo leidžiama į ją pažvelgti. Buvo griežtai draudžiama prisiminti Vasario 16 d. aktą. O tuo pačiu buvo draudžiama ir prisiminti to akto signatarus. J. Vileišis buvo vienas iš jų. Kaltininkai buvo griežtai baudžiami kalėjimų ir ištrėmimų bausmėmis.

Ilgus metus slėpta istorinė medžiaga akademikai galėjo pradėti domėtis tik po 1991 m., atgavus nepriklausomybę. Tad tik šiomis dienomis ir pradėta kiek daugiau visuomenei ryškinti J. Vileišio ir jo brolių asmeninė didybė. Jau yra išleisti keli leidiniai ir paskelbta eilė strapsnių periodinėje spaudoje.

Daugiausia lietuviškąją visuomenę žavi J.Vileišio tolerancijos samprata ir mokėjimas bendrauti ir bendradarbiauti su įvairių kitų politinių srovių ir skirtingų pažiūrų veikėjais. Todėl pranešėjai pakartotinai J. Vileišį vadino dvasios aristokratu pilniausia šio žodžio prasme.

Be to, buvo išryškinta ir J. Vileišio bei jo brolių savita tautinės demokratijos samprata. Anuo metu J. Vileišio bendraminčiai dr. K. Grinius, M. Sleževičius, F. Bortkevičienė ir kt. daugiausia siekė socialino teisingumo. J. Vileišis tuo pačiu metu savo politinius siekius grindė tautinės vienybės ir humanizmo idealais bei šūkiais. Jis taip pat skatino respektuoti tautines mažumas, gerbti jų individualybę ir teises. Jis darė visas pastangas, kad mažumos būtų galimai daugiau įjungtos į kūrybinę valstybinio gyvenimo talką.

Simpoziume nebuvo užmirštas ir jo asmeniškas įnašas į lietuvių periodinę spaudą bei jo žurnalistiški gabumai. Jis yra redagavęs kelis laikraščius ir parašęs kelis šimtus straipsnių. Spaudoje jis išimtinai puoselėjo mintį, kad ne vien sau gyvename. Privalome dirbti ir kurti visai tautai, jos gerovei ir rūpintis ateinančiomis kartomis. Tautai gerovės nesukursime, jeigu savo siekius remsime jėga ir prievarta. Politinė veikla turi būti paremta kultūrinėmis vertybėmis ir žmogiškąja šviesa.

Konferencijos užbaigai dar jautrų žodį tarė J. Vileišio dukra Rita Bagdonienė. Sujaudintu balsu padėkojo rengėjams už šios šventės surengimą ir džiaugėsi, kad minėjime dalyvauja ir daug šios apylinkės kaimo žmonių. J. Vileišis visada labai vertino ir brangino kaimo žmonių luomą ir ūkininko ištikimybę savo nuosavos žemės plotui ir savajai sodybai.

Akademijai pasibaigus, visi nuvyko prie Pasvalio gimnazijos rūmų ir padėjo vainiką prie Petro Vileišio paminklo. Kalbėjo J. Vileišio dukra A. Grigaitienė ir L. Valst. Liaud. s-gos išeivijoje atstovas J. Daugėla. Dar buvo aplankytos Pasvalio miesto kapinės, kur yra palaidoti Vileišių tėvai.

Visi minėjimo svečiai nuvyko ir į Vileišių gimtąjį Medinių kaimą. Buvo nupasakota šio kaimo istorija ir jo žmonių papročiai bei tradicijos ir apibūdintas šios apylinkės žmonių charakteris. Vakare dar įvyko vaidinimas. Buvo pakartota Z. Blizinsko komedija „Vienas iš mūsų turi apsivesti". Pirmą kartą ši komedija irgi Pasvalyje buvo vaidinta 1902 m. Pagrindinius vaidmenis atliko Jonas Vileišis ir jo būsimoji žmona Ona Kazakauskaitė.

Ir pagaliau, saulei leidžiantis, visi svečiai, gerokai pavargę, bet pakilioje nuotaikoje sugužėjo į pakelės restoraną. Prie ilgų stalų buvo paruoštos kaimietiško maisto vaišės. Iš įprastų šiam kraštui „uzbonėlių" buvo į stiklines pilstomas putojantis alus. Ištuštinę kelis tuos „uzbonėlius", prisiminė senoviškas dainas ir draugėje jas pakartojo. Buvo puiki proga išsikalbėti su šios apylinkės valstiečiais. Prisiminti senus gerus laikus ir pasverti šiandieninio gyvenimo sunkumus. Tačiau pasvaliečiai visi gyvena geromis viltimis.

Medinių kaimo didieji vyrai skleidė demokratijos idėjas ir lietuvišką žodį ne vien savoje apylinkėje. Jų šūkiai ir mintys sklido ir į visą Lietuvą ir jaudino visą mūsų tautą. Tad ne daug suklysime Medinių kaimą pavadinę lietuviškos demokratijos lopšiu.

Ši reikšminga sukaktis buvo deramai prisiminta Vilniuje ir Kaune. Vilniuje sukaktuvininkas pradėjo savo visuomeninę veiklą, o šiandien jo žemiškieji palaikai ilsisi Rasų kapinėse. Prie Vileišių šeimos mauzoliejaus buvo padėti vainikai. Be to, M. Mažvydo bibliotekoje buvo iškilminga pasvaliečių sueiga.

Savo kūrybiškiausius gyvenimo metus J. Vileišis išgyveno Kaune. Prie jo gyvenamojo namo buvo atidengta memorialinė lenta su atitinkamu įrašu.

Visose šiose iškilmėse dalyvavo ir Lietuvos vyriausybės atstovai, visuomenės veikėjai, Vliko atstovai ir turistai iš JAV. Jie visi pasakė kalbas, daug kartų skambėjo Lietuvos himnas ir tautinės giesmės. Visi prisiminė senųjų Vileišių nuopelnus lietuvių tautai. Džiugu, kad šios šeimos palikuonys tęsia ir šiandien savo šeimos tradicijas ir gyvai dalyvauja mūsų tautinėje veikloje Lietuvoje ir išeivijoje.

Bėda kojas taiso.
Ne bėda, kad duonelė balta.
Nuo svetimos bėdos galvos neskauda.

Balti debesys žemės nesuvilgys.
Neskani duona, ne savo peiliu riekta.
Nors dūmai ir akis ėda, bet šilta.
Bepigu gintis, kai bėgi.
Lengviau yra liepti, ne kaip dirbti.

Žemaičių patarlės

NETIKĖTI NUTIKIMAI

NOVELĖ

EDMUNDAS JAKAITIS

1

Nors pietūs buvo pavalgyti ir stalai nuvalyti, bet kvapas priminė vištienos patiekalą. Prie aptuštėjusių stalų šnekučiavosi tie, kurie neskubėjo į namus.

Tie, kurie norėjo pasižmonėti, susirinko į klubo užeigą — barą. Nebuvo jų daug, bet pakeltu balsu diskutavo paskutinius politinius įvykius. Jeigu jų balsas ir buvo pakeltas, bet tai dar nereiškė, kad jie ginčijosi. Mat, vienas už kitą norėjo išreikšti savo nuomonę. Kad geriau įtikintų, balsas savaime kilo.

Be politikos, buvo galima išgirsti ir vieną kitą riebesnį anekdotą. Čia nebuvo moterų, tai nebuvo ko ir varžytis. Tai buvo seni kolonijos gyventojai ir jie jautėsi kaip namie. Tik vienas iš jų, nesikišdamas į kalbas, klausėsi, stebėjo kitus ir lėtai gurkšnojo savo alų. Jis nebuvo saviškis. Pasirodydavo kuriam laikui ir vėl dingdavo iki kitos žiemos. Nevardino jo per pietus, kaip darydavo su kitais, atvykusiais iš kitų valstijų. Neturėjo draugų, bet jų ir neieškojo. Būtų likęs nežinomas, jei nebūtų pasirodę tarpduryje trys moteriški sutvėrimai. Joms einant pro šalį, nepažįstamasis liko nepastebėtas, nes jų žvilgsnis buvo nukreiptas į kampe tuščią stalą.

Viena iš jų buvo vyresnio amžiaus, bet gerai atrodanti. Kita, ne ką jaunesnė, bet nepažįstamojo buvo gerai įvertinta. Trečioji — jaunesnė ir kuklesnė. Bet visos gražios. O moterų grožis buvo nepažįstamojo silpnybė. Tad, nieko nelaukęs, atsikėlė nuo savo sėdynės ir priėjo prie trejukės stalo.

— Esu gražių moterų gerbėjas. Leiskite prisistatyti. Vadinuos Balys Mikėnas ir esu iš Pennsylvanijos. Smagu grožėtis moterimis, bet dar smagiau būti jų kompanijoj. Ar leisite prisėti prie jūsų stalo? — stovėjo, laukdamas sutikimo.

Vyriausioji permetė savo žvilgsnį nuo galvos iki kojų. Vyresnė, smalsumo sužadinta, sutikimui — linkterėjo galva. Jaunesnioji — droviai pakraipė pečiais. Iš visko buvo galima suprasti, kam priklauso autoritetas. Tai Mikėno nenustebino, kai išgirdo kvietimą:

— Prašau prisėsti. Mes įvertinam džentelmenų draugystę. Man iš kairės yra mano duktė Rožė. Jums iš dešinės yra mano draugė Mėta, o aš esu...

— O jūs būsite Rūta, — nutraukė Mikėnas.

— Kaip atspėjote? — išsprūdo nustebęs klausimas.

— Jaučiuos kaip lietuvaičių gėlių darželyje. O darželis be rūtų, tai ne darželis.

Po susipažinimo Mikėnas pasišovė atnešti nuo baro ką nors stipresnio.

— Ponios ir panelės, susipažnimo proga reikia ką nors išgerti. Mielai patarnausiu, — atsistojęs laukė atsakymo.

— Bobelinė bus gerai, — visų vardu atsakė Rūta. Galvodamas, kad tai šposas, Mikėnas užklausė;

— Bobelinė? Kas tai? Aš niekad negirdėjau.

— Nėra ko rūpintis. Bartenderis žino, — raminama Rūta pridėjo, — tegu įdeda ir po du ledukus.

Įpratusia ranka bartenderis pripildė stiklines raudonai maišytu gėrimu.

Tą popietį Mikėnas sužinojo bobelinės gėrimo kilmę ir jo reikšmę. Sužinojo ir dar daugiau. Kol bobelinė ištuštėjo, paaiškėjo, kad Rūta našlė, o Mikėnas našlys. Rūta Mikėnui patiko, tai nepagailėjo nei komplimentų jai. Rūta neslėpė savo susidomėjimo Mikėnu. To užteko susitarimui pasimatyti Naujų Metų išvakarėse.

Tas pats klubas, tie patys žmonės. Bet nuotaika kita. Vyrai tamsiuose kostiumuose, moterys su ilgom suknelėm. Salė užė nuo pašnekesių. Nors ir kabojo užrašai „Čia nerūkoma", bet tabako dūmai, išsiveržę iš baro, pasklido erdvioj salėj. Judėjimas į barą ir iš jo didėjo. Artinosi vidurnaktis. Mikėnas su Rūta, kad vienas kitą geriau girdėtų, sėdėjo susiglaudę. Įsigilinę į pašnekesį, nepastebėjo, kad visi buvo atsistoję ir, laikydami rankose stiklus, laukė to momento, kada atsivers Naujųjų Metų kalendoriaus lapas. Kažkas pradėjo skaičiuoti: 5, 4, 3... Tada pašoko ir Mikėnas su Rūta. Neįučim jis spaudė savo delne smulkią Rūtos ranką.

Trys... Du... Vienas. Valio — sugriaudė iš garsiakalbio.

Suskambėjo taurės, sudrėkintos lūpos jungėsi į linkėjimų bučkius. Balys su Rūta neatsiliko nuo kitų. Tik jų bučkis buvo kitoks. Karštesnis, ilgesnis. Kažkas, kažkur įsižiebė.

Naujų Metų sutikimas ėjo prie galo. Tik kelios poros besisuko salės viduryje. Nebejauni muzikantai, tingiai judėdami, ištęsė ir muzikos ritmą. Seniems Metams nuėjus praeitin, nei vienas nežinojo, ką Naujieji atneš. Ne vienam atėjo mintis, ar sulauks kito tokio vakaro. Balys su Rūta negalvojo, kas bus kitais metais. Jiems rūpėjo dabartis.

Rūta pasiūlė turėti Naujų Metų priešpiečius jos namuose. Sumanymas buvo Balio džaugsmingai priimtas ir abudu apleido salę. Atlydėjęs Rūtą prie mašinos, Balys nustebo. Tokia smulki ir trapi būtybė vairavo didžiulį „Cadillac". Labos nakties bučkis ir, motorui suurzgus, Rūta dingo tropikinės nakties tamsoje.

Balys nebuvo tikras, kur Rūta gyveno. Tad, po pusryčių, nieko nelaukęs, išvažiavo žvalgybon. Jis nenorėjo klaidžioti, ieškodamas jos namo. Norėjo būti punktualus.

(Bus daugiau)

DR. ANTANAS MATUKAS BAIGĖ ŽEMĖS KELIONĘ

Dr. Antanas Matukas rugpiūčio 16 d. iškeliavo amžinybėn. Rugpiūčio 19 d. vakare Gilmano šermeninėje, Putname, vyko budynės. Prie velionio atdarame karste susirinko jo šeimos nariai: dvi dukterys ir du sūnūs, vienos jų šeimos nariai, būrys vietinių, įskaitant ir vienuolyno seseles ir iš toliau atvykusių lietuvių bei vieno kito kaimyno amerikiečio. Dukros ir kiti šeimos nariai skaitė budynių maldas, sukalbėta rožinio Prisikėlimo paslaptis ir sugiedota „Marija, Marija".

Atsisveikinimo žodyje dr. J. Kriaučiūnas suglaustai pateikė mirusio dr. Antano svarbesnius gyvenimo kelio įvykius, kai ką iš jo veiklos leituviams ir Lietuvai, paminėjo jo humanistinę, ypač medicininę, pagalbą kiekvienam tos pagalbos reikalingam. Mirusiojo gyvenimo kelias ir veikla pateikti toliau šiame rašinyje.

Laidotuvės rugpiūčio 20 d. pradėtos šv. Mišiomis Matulaičio namų koplyčioje, į kurią atneštas velionis karste, vadovaujant Matulaičio namų kapel. kun. R. Krasauskui ir koncelebruojant kun. V. Cukurui ir kun. J. Steponaičiui. Kun. Krasauskas pamoksle iškėlė mirusiojo meilę artimui ir kiekvienam pagalbos teikimą, mirusiojo gilų tikėjimą, gyvenimą pagal tikėjimą ir klausančius skatino sekti mirusiojo darbų pavyzdžiu. Tuoj po Mišių vyko laidotuvės Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno „Dangaus vartų" kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun. V. Cukuras. Apeigoms baigiantis, sugiedotas Lietuvos himnas. Karstas visą laiką buvo uždengtas Lietuvos trispalve, kuri po laidotuvių įteikta dukrai Reginai, per ją šeimai. Dr. Č. Masaitis trumpa kalba atsisveikino visų susirinkusių ir organizacijų, kurioms dr. Antanas priklausė ir dirbo ar rėmė, vardu, pasakydamas, kad mes pasigesime jo, nes netekome atsakingo ir rūpestingo darbuotojo, patrioto ir skatintojo geresniam tėvynės ir žmonijos gyvenimui.

Visi laidotuvių dalyviai, kurių buvo net iš Texas valstijos, New Yorko ir kitų, buvo pakviesti į vienuolyno valgomąjį pietums ir pabendravimui.

Dr. Antanas Matukas, daug nusipelnęs Lietuvos žmonėms, Lietuvai ir teikęs pagalbą daugelio tautų žmonėms, vertas priminti, atskleisti jo gyvenimo kelią ir darbus, jo siekimus ir pasiekimus, kad tai skatintų mus ugdyti žmoniškumą, kelti viltį ir tikėjimą, drąsintų siekti gražesnio rytojaus.

Antanas gimė 1894 m. liepos 8 d. Domontų kaime, Šiaulių valsč. ir apskr., ūkininkų šeimoje. Lietuva tada nešė Rusijos caro jungą, sunkiai baudžiama už lietuvišką spausdintą žodį. Ūkininko vaikui, rodos, nebuvo jokių galimybių, keliaujant gyvenimo keliu, įrėžti gilią veiklos ir žmoniškumo vagą. Tačiau jis mažametis, nes šeimoje augo ir daugiau vaikų, buvo bevaikių tetos ir tetėno paimtas į Poltavą Ukrainoje, kur tėtėnas tarnavo. Čia Antanas išėjo pradžios ir vidurinį mokslą ir išsilavinimą. 1912 m. jis buvo priimtas į Karo Medicinos akademiją Petrapilyje, pagal lietuviams katalikams skirtą kvotą. Akademijoje rado generolo dr. V. Nagevičiaus ir kelių kitų įkurtą slaptą Fraternitas Lituanica brolįją ir tapo jos nariu. Brolijos tikslai: išlikti lietuviu, kurti lietuvišką šeimą (nevesti svetimtaučių, nelietuvių) ir dirbti tėvynainių tarpe, keliant jų gerovę, rūpinantis jų sveikata ir tai daryti, kai tik galimybės atsiras.

Keli akademijos kurso draugai prasižengė akademijos drausmei, studentas Antanas žinojo, bet draugų neišdavė, tuo parodydamas drąsą ir rusiškai vadovybei nepataikavimą. Įtartuosius, tai ir jį, pašalino. Laimė — jis buvo priimtas į Kijevo universiteto Medicinos fakultetą ir studijas baigė 1917 m. pavasarį. Studijuodamas tapo Lietuvių studentų draugijos nariu, o vakarais padėjo Lietuvių komiteto darbe, eidamas sekretoriaus, iždininko ir kitas pareigas, ypač planuojant po karo tremtinių grąžinimą į Lietuvą.

Karui besitęsiant, Rusijos valdžia ne tik neatsiprašė dr. Antano už pašalinimą iš akademijos, bet mobilizavo jį į savo kariuomenę gydytojo pareigoms. Jį pasiuntė į Galicijos frontą prie Austrijos, kur ir karo pabaigos sulaukė. Grįžęs į Kijevą, įsijungė į Lietuvių tautos tarybą ir padėjo organizuoti pabėgėlių grąžinimą Lietuvon. Grįžo ir pats į Lietuvą 1918 m. liepos mėn., dar vokiečiams valdant Lietuvą. Valdžios buvo pasiųstas į Šiaulėnus verstis gydytojo praktika. Teko kovoti su dėmėtąja šiltine, kuri buvo atvežta grįžtančių iš Rusijos pabėgėlių. Kova buvo sunki, nes nebuvo vaistų ir priemonių (net muilo) ligai kelią užkirsti.

Kuriamai Lietuvos kariuomenei reikėjo gydytojų, tai dr. Matukas 1919 m. birželio stojo į ją ir tarnavo 3,6 ir 9 pėstininkų pulkuose, eidamas ir trečios divizijos gydytojo pareigas. 1922 m. jis buvo perkeltas į I-mą atskirą lazaretą Kaune vyresniuoju gydytoju. 1924 m. mažinant kariuomenę, jis paskirtas D. L. K. Algirdo pėstininkų pulko vyresniu gydytoju, o 1938 m. perkeltas į Basanavičiaus vardo Karo ligoninę Kaune ligoninės viršininko padėjėju, jau pulkininko laipsniu.

Kaip karių gydytojas, dr. Antanas rūpinosi karių sveikata, tikrindavo karių virtuvėje ruošiamą maistą, apskaičiuodamas jo kaloringumą, ir nurodydavo būtinai maistui reikalingų dalių proporcijas. Dirbo jis tuo laiku ir su Lietuvos Raudonuoju Kryžiumi, kurį laiką buvo Birštono kuroto administratorius. Padėjo ir Ligonių Kasoms, besirūpinančioms ligonių apdrauda ir apsauga. Buvo taip pat vienas Kauno radijo Sveikatos valandėlių gydytojas, darydavo pranešimus per radiją ir atsakydavo į klausimus sveikatos reikalais. Buvo veiklus Fraternitas Lituanica gydytojų korporacijos narys. 1938 m. jis atstovavo Lietuvos Karo ministerijos Sanitarijos valdybai Karo Medicinos kongrese Liuksemburge (mokėjo prancūzų kalbą).

1940 m. bolševikams užėmus Lietuvą ir performuojant Lietuvos kariuomenę į Teritorinį Šiaulių korpą, jis buvo paskirtas to korpo vyriausiu gydytoju. Nors buvo korpo vyriausias gydytojas, bet be politruko žinios nedaug ką galėjo daryti. 1941 m. prieš Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karui prasidedant, o ypač jam prasidėjus, daugelis visokių laipsnių lietuvių karininkų buvo vežami į Rusijos gilumą, vežamas buvo ir dr. Matukas. Kaip dabar žinoma, išvežtieji karininkai daugiausia buvo greitai ar po kiek laiko sunaikinti. Dr. Matukui pavyko pasprukti. Jis pasiekė Švenčionis ir prisidėjo prie susiformavusio lietuvių karių bataliono, buvo bataliono gydytoju. Po trumpo laiko jį paskyrė lietuvių savisaugos dalinių sanitarijos viršininku ir juo išbuvo ligi išvykimo iš Lietuvos.

A. A. dr. Antanas Matukas

1944 m. liepos mėn. pabaigoje su savisaugos dalinių būriu, daugiausia teikiančiu medicininę pagalbą, atsidūrė Vokietijoje. Jo šeima vyko į Vokietiją kitais keliais. Dalinius išsklaidžius po Vokietiją, daugiausiai prie orauosčių darbų, dr. Matukas buvo paskirtas į Drezdeną, vėliau Berlyną, tų dalinių ligoninės gydytoju, o 1944 m. pabaigoje į svetimšalių (savanorių ir prievarta mobilizuotų) karių ligoninę, netoli Miuncheno. Vokietijai kapituliavus, jis tapo civiliu, tapo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Miunchene pirmininko pavaduotoju ir Balfo įgaliotinio Miunchene sveikatos reikalų vedėju. Jam reikėjo lankyti lietuvių stovyklas amerikiečių zonoje. IRO perėmė globą, jo patarnaujamos įstaigos nustojo reikšmės, tai jis tapo Schleisheimo įvairių tautybių stovyklos gydytoju.

1948 m. rudeni dr. Antanas pasiekė Kanados Londoną, iškviestas ten anksčiau išvykusios dukters. Kone metus dirbo pripuolamus darbus ir mokėsi anglų kalbos. 1949 m. rugsėjo mėn. pradėjo dirbti internu Brandfordo generalinėje ligoninėje, o po metų perėjo į Woodstocko psichiatrinę ligoninę namų gydytoju. 1954 m. išlaikė Kanados valstybinius egzaminus Montrealyje, ten egzaminus galėjo laikyti prancūzų kalba. Liko gydytoju toje pačioje Woodstocko ligoninėje ligi išėjimo į pensiją, kai dr. Antanui suėjo 75 metai amžiaus. Tačiau būdamas pajėgus dirbti gydytojo darbą, neatsisakė įsijungti į psichiatrinės, su dideliu epileptikų skyriumi, Penetanquishere ligoninės — centro gydytojų štabą. Dirbo, kol sulaukė 80 metų amžiaus.

Į Putnamą gyventi jis persikėlė 1975 m., į naujai pasistatytus namus. Putname jau gyveno abi dukterys ir gyventi atsikėlė daktaro sesuo našlė Amelija Banėnienė, atsikėlė iš Detroito. Putname dr. Antanas tuoj pat įsijungė į visuomeninius ir kultūrinius darbus. Buvo išrinktas į LB apylinkės valdybą, įstojo nariu į Lietuvių Katalikų Mokslo akademiją ir tapo Alkos, Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvo — direktoriato nariu, direktoriato Statybos komiteto pirmininku. Direktoriams nesutariant ir delsiant Alkos patalpas padidinti priestatu, jis savo iniciatyva surado vietinį architektą, kurio projektą direktoriatas priėmė, o vietinis rangovas dr. Antano priežiūroje erdviu priestatu įvykdė. Taip jo dėka išspręstas ir atliktas svarbus ir būtinas reikalas. Dr. Antanas nedelsdamas įsijungė į Fraternitas Lituanica brolijos New Yorko skyriaus veiklą ir taip pat tapo New Yorko lietuvių gydytojų draugijos nariu. Putname apsigyvenus dr. J. Kriaučiūnui, abu vykdavo į fraternitečių ir lietuvių gydytojų susirinkimus ir suvažiavimus, vykusius Chicagoje, New Yorke, Toronte. Daktaras gausiai finansiniai rėmė Alką, Lietuvių fondą, Lietuvių tautos fondą, vienuolyną, Fraternitas Lituanica korporacijos, lietuvių gydytojų reikalus, LB, Balfą ir daug kitų organizacijų, tapo ir Alkos išlaikymo fondo nariu. Savo žiniomis ir patirtimi apie Lietuvos kariuomenę dalinosi su „Kario" redaktorium ir istorinių knygų autorium Z. Raulinaičiu. Ligi pat savo mirties rūpinosi Lietuvos ir lietuvių likimu. Nepaprastai džiaugėsi Lietuvos nepriklausomybės atstatymu.

Fizinėms jėgoms išsenkant, dr. Antanas 1987 m. buvo priimtas į Matulaičio globos namus, bet, ir čia gyvendamas, stengėsi patarimais ir finansiniai padėti lietuviškai veiklai. Jis buvo giliai tikintis, tai gyvenimo smūgiai jo negasdino, amžinybėn jis iškeliavo be baimės ir skundo.

Ilsėkis ramybėje, dr. Antanai, nors ir svetimoje žemėje, bet tarp būrio savųjų. Užuojauta mirusiojo šeimos nariams ir artimiesiems, gyvenantiems šiame kontinente ir Lietuvoje.

Velionio šeimos pageidavimu, vietoje mirusio pagerbimo vainikais ar pan., tam skirtą sumą prašoma skirti Katalikų spaustuvei Lietuvoje (Kaišiadoryse), čekius rašyti: Vysk. P. Baltakis, Lithuanian Cathol. Religious Aid. Čekius ir aukas siųsti: Regina Taunys, Matulaitis Home, 10 Thurber Rd., Putnam, CT 06260.

Juozas Kriaučiūnas

RETAS ARCHEOLOGINIS RADINYS

1990 m., netoli Jeruzalės platinant kelią, atrastas ypatingas kapas. Jis yra urve, iškaltame uoloje, o numirėlių kaulai sudėti ornamentuotose kalkakmenio dėžėse. Tokios dėžės buvo žydų plačiai naudojamos numirėliams laidoti maždaug I šimtmetyje po Kristaus. Griaučių amžius, užrašai kape ir turtingi papuošimai ant dėžių liudija, kad tai labai įtakingos šeimos laidojimo vieta.

Tik po dvejų metų tyrinėjimo Izraelio archeologai pagaliau drįso paskelbti, kad, jų nuomone, kape buvo palaidoti Kaipo šeimos palaikai. Tai to paties Vyriausiojo kunigo Kaipo, kuris nusiuntė Jėzų Pilotui nukryžiuoti, teigdamas: „Kad geriau vienas žmogus mirtų už tautą, negu būtų sunaikinta visa tauta" (Jn 11:49-50). Kaipas dažnai vaizduojamas kaip garbėtroška, pataikūnas, ypač mėginęs įsiteikti Romos imperijos vietininkui Pontijui Pilotui ir dėl to į jo rankas atidavęs Jėzų.

Visas radinys gerai išlikęs, o vyriausias Jeruzalės archeologas Zvi Greenhut jį pasiekė tik už poros valandų nuo atradimo. Kape yra 12 dėžių su griaučiais. Nors kai kurios dėžės išlaužtos ir apnaikintos, galbūt vagių, ieškojusių brangenybių, bet yra ir nejudintų. Viena akmeninė dėžė savo puošnumu skiriasi iš kitų. Ji dekoruota rozetėmis ir turi užrašą: „Juozapas, Kaipo sūnus". Juozapas buvo Vyriausiojo žydų kunigo vardas, nors dabar ji pasaulis žino kaip Kaipą. Jis Jeruzalėje valdė nuo 18 iki 36 m. po Kristaus. Nustatyta, kad dėžėje palaidotas vyras buvęs apie 60 m. amžiaus.

Izraelio archeologai tiki, kad kape tikrai yra Kaipo ir jo šeimos palaikai, nors kai kas kelia ir abejonių. Radinys tyrinėjamas toliau.

D. B.

Kvailas yra tas, kuris negali supykti, bet išmintingas tas, kuris nesupyksta.

Anglų patarlė

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

atlanta IMPORT EXPORT

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE

MES SIUNČIAME VISKĄ, NAUJĄ IR NAUDOTĄ, SU PRISTATYMU Į NAMUS BE JOKIO MUITO APDRAUDŽIAME, PAKUOJAME, PAIMAME IŠ NAMŲ.

KONTEINERIAI IŠSIUNČIAMI RUGSĖJO 5 ir 15 D.

ATVEŽKITE ARBA ATSIŲSKITE UPS

2719 W. 71st ST.

CHICAGO, IL 60629

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL. 1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

Suprasdama sunkią padėtį Lietuvoje po sausros, *atlanta* siūlo šią nuolaidą

$5.50 nuo kiekvieno siuntinio iki 100 svarų;

$12.00 nuo kiekvieno siuntinio virš 100 svarų*

*Galioja iki rugsėjo 15 d. asmeniškai pateikus šį kuponą. Minimali siuntimo kaina - $ 25

© *atlanta* IMPORT EXPORT 1992

RUDENS KELIONĖS Į VILNIŲ

Chicago—Vilnius (į vieną pusę)	**$615.00**
Chicago—Vilnius—Chicago (ten ir atgal)	**$643.00**
Vilnius—Chicago—Vilnius	**$918.00**

(pačiam pasirūpinti transportaciją iš Vilniaus į Varšuvą)

GOLD WINGS TRAVEL
5348 N. Milwaukee
Chicago, IL 60630
Tel. 312-775-5700

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

HELP WANTED

Ieškome lietuvės prižiūrėti vyresnio amžiaus moterį ir gyvent kartu 5 dienas savaitėje.
Kreiptis; tel. 708-442-5917

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Moving — Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, Jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis:
Vytas: tel. 312-436-5219
Gediminas: tel. 312-925-4331

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis | Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA
Kun. Jonas Velutis

Knygoje yra 165 trumpi sekmadieniams pamokslai. Ciklai — ABC. Mintys iliustruotos gyvenimo pavyzdžiais. Pabaigoje pridėti atsiminimai kelionių į Šv. Žemę ir į Meksikos Guadalupe. Graži dovana bent kuriomis progomis. 329 psl. Kaina su persiuntimu **10 dol.** Illinois gyv. dar prideda 54 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti „Draugo" adresu.

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.
anglų kalba. Autorius
Antanas J. Van Reenan

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiškumo kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negvildenta vertybių konfigūracija. Studijų dinamiškumo eigoje, skverbiamasi į diasporos mentalitetą, išryškinama Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškinama. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taikingai sugretinti savojo tautiškumo pagrindus su Amerikos tautiškumo principais.

Knyga pradedama 19-to amžiaus lietuvių tautiškumo supratimu-pajautimu. Dėmesio centre — lietuviai ateiviai. Apsiribojama Čikaga. Pirmoji banga (lietuviai ateiviai) (1867-914) — lietuviai, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) — be didesnių išimčių, profesionalai, išsimokslinę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaizduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu **27 dol.** Illinois gyv. dar prideda **2 dol.** valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

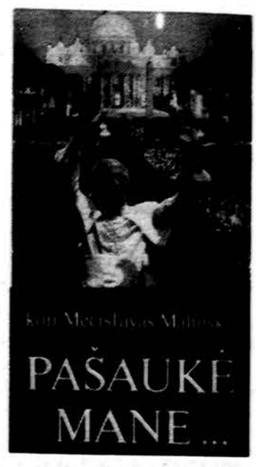

Pašaukė mane...

Ši knyga — tai dabartinio **Popiežiaus Jono Pauliaus II biografija,** kurią parašė Jo artimas jaunystės draugas, su kuriuo jis bendradarbiavo nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra išversta į daugelį kalbų. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą išvertė **kun. R. Jakutis.** Knyga turi daug iliustracijų, 352 psl., spaudė „Vilties" spaustuvė Vilniuje 1990 m. Kaina 4 dol. Su periuntimu — 6 dol. Illinois gyventojai dar prideda 32 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

„ATLAIDAI — Lithuanian Pilgrimages" — Loyolos Universiteto leidyklos išleista Romo Požerskio fotografijų knyga apie atlaidus ok. Lietuvoje. Knygai įžangas parašė Mykolas Drunga, Česlovas Grincevičius, Laima Skeivienė ir Algimantas Kezys. Išleista dviem kalbom — angliškai ir lietuviškai. Verta turėti sau ir padovanoti kitam, ypač svetimtaučiui. Gaunama „Drauge", kaina su persiuntimu **27 dol.** Illinois gyventojai dar prideda **2 dol.** valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

PAGARBIAI PRISIMENU MIRUSIUOSIUS — JUOZĄ IR JANINĄ DAUNORUS

A.a. Janina Macijauskaitė-Daunorienė, 1915.XII.-1991.VI.15

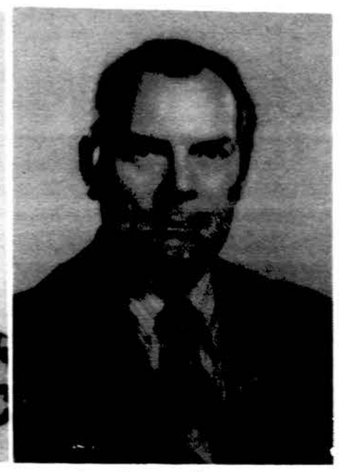

A.a. Juozas Daunoras 1913.IX.21-1991.VII.28

Juozas Daunoras, ilgametis Chicagos gyventojas, aktyvus lietuvių visuomeniniame kultūriniame judėjime. Juozas augęs ir mokslinęsis Kaune. Baigęs „Aušros" gimnaziją ir atlikęs karinę prievolę kariūnu-aspirantu (1940), įstojo į Vytauto D. universiteto Technologijos fakulteto mechanikos skyrių. Vokiečių okupacijos metais dirbo Kauno miesto savivaldybėje.

1943 m. Juozas sudarė šeimą su kauniete Janina Macijauskaite ir laimingai dalinosi džiaugsmais ir skausmais visą judviejų gyvenimą. 1944 m. Daunorai pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją ir nusėdo Bavarijoje. Karui pasibaigus, jiedu įsijungė į stovyklą Dillingene. Iš ten emigravo į JAV ir įsikūrė Chicagoje. Čia kurį laiką Juozas dirbo nekvalifikuotu darbininku fabrike. Vėliau įsidarbino Epstein and Sons architektūrinėj firmoj braižytoju. O netrukus buvo paskirtas Šildymo - vėsinimo departamento vyr. inžinieriu. Sveikatai (širdžiai) sušlubavus, jis pasitraukė iš darbovietės į (disability) pensiją.

Šviesios atminties Juozas Daunoras, taurus lietuvis, didelės energijos vyras ir kruopštus kiekvieno pasiimto darbo atlikėjas. Išėjęs į poilsiavimą, jis naujai įsitraukė ar padidino savą darbuotę mūsų, lietuvių, institucijų veikloje. Taip jis daug pastangų skyrė Lietuvių Jaunimo centrui, kaip ir jo pastogėje dirbančioms draugijoms: Lietuvių foto archyvui, Liet. filatelistų draugijai ir kitoms. Juozas keleriopai talkino Margučiui: sutartomis valandomis budėdavo ofise, o laisvalaikiu padėdavo tvarkyti archyvą. Be to, jis buvo didelis talkininkas Margučiui, koncertus ir finansinius vajus rengiant.

Su Juozu Daunoru susipažinau Kaune, antinacinės rezistencijos metais, pasikeitę slaptažodžiais, pradėjome Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos mums pavestą darbą. Mūsų buvusioji pažintis, susitikus Chicagoje, virto artima draugyste.

Juozo Daunoro rezistencinę darbuotę atskleidžiu jo paties žodžiais: „Gavau antras pareigas. Jos buvo pavojingos, rizikingos ir reikalavusios daug darbo valandų — tai įvairių dokumentų perdirbinėjimas. Mano trejukės ryšininkas perdavė man keletą antspaudų (Gebierskommissaro, Stadtkommissaro, Kauno miesto burmistro) ir keletą antraeilių štampų, štampukų...

Pirmaisiais metais dažniausiai tekdavo parengti (vokiečių kalba ir Vok. komisaro įstaigos vardu) pažymėjimus, kad „NN asmuo yra geras ir patikimas... įstaigos ir pareigūnai prašomi teikti jam reikalingą pagalbą ir apsaugą". Vėliau (1943-1944) vyravo asmens dokumentų (pasų) pareikalavimas. To pasėkoje manoji „įstaiga" buvo perkelta iš darbovietės pastato į namus, kad vakarais ir naktimis galėtų būti parengti dokumentai jų reikalingiems asmenims. Kas buvo tie asmenys, aš nežinojau tada, kaip nežinau ir šiandien. Manau, kad nežinojo ir mano ryšininkas, atnešdavęs kažkieno nuotrauką, vyro veidą... Neprisimenu, ar buvo išduotas bent vienas pasas moteriai, mergaitei.

Asmeniškai išgyvenau savotišką patikrinimą su sau pačiam išrašytu, minėtu „Bescheinigung'u". Apleidžiant Kauną (1944), buvau tikras, kad dokumentų gamyba pasibaigė... Tris antspaudus, kaip suvenyrus, įsimečiau į lietuviško portfelio kišenėles. Gal jas būčiau ir Amerikon atsivežęs.

Turėjau automobilį ir juomi mudu su žmona išvykome į provinciją. Netoli Vilkijos bevažiuojant, pasigirdo garsus šaukimas „Halt"! Automobilio veidrodyje pastebėjau, kad mane vejasi kariška atvira mašina ir joje kelios galvos... Išgirdau šūvį. Sustojau. Kariškoji mašina aplenkė manąją, o du ar trys vyrai iš jos metėsi į abipus kelio griovius, atkišdami į mane mašinpistoles... Du iš mašinos prisiartino prie manęs ir pradėjo šaukti, kodėl aš neklausąs jų komandos sustoti... Vienas jų griebė nuo sėdynės mano portfelį, o antras — žmonos rankinuką! Akimirksniu portfelio dugne rado rusišką naganą su keletu šovinių. Mano baimei, o jų šauksmams, atrodė būtų nebuvę galo. Nelauktai aš susiradau ir jiems padaviau tą mano pasidarytą „Bescheinigung'ą". Visų nuotaika pasikeitė. Pradėjo ramiai kalbėti ir net aiškinti rimtą artėjančio fronto grėsmę. Jų vyresnysis apgailestaudamas pareiškė, kad jis privalo konfiskuoti mano automobilį karo reikalams. Apie ginklą ir antspaudus nesidomėjo. Konfiskatos metu sužinojau, kad šios gestapininkų grupės vienas aktyviųjų — Heltke, atseit, vienas gestapininkų, vykdžiusių VLIKo ir LLKS narių areštus (1944 m.) ir juos tardymų metu kankinęs..."

Janina Daunorienė drauge su Juozu Daunoru buvo lietuvių fondų nariai ir lietuviškos darbuotės rėmėjai. Janina aktyviai reiškėsi Lietuvos dukterų draugijoje, bet išskirtinai dera minėti jos darbas Chicagos lietuvių jaunimo centrui šių namų Moterų klube ir kitose organizacijose.

Mečys Valiukėnas

SPECIALŪS AUTOBUSAI VIDURMIESČIUI

Chicagos miesto centre ir Michigan gatvėj įvesti specialūs autobusai, kad būtų palengvintas susisiekimas pirkėjams. Važma tik 60 ct., o senimui — tik pusė tos kainos. Daugelis džiaugiasi šia naujove.

ANTIBIOTIKAI IR MIKROBŲ ATSPARUMAS

Mokslininkai spėja, kad seniausi mūsų planetos gyventojai yra mikrobai. Tai tikri išlikimo nepalankiausiose sąlygose specialistai. Bakterijų rasta šalčiausiose Žemės vietose ant amžinojo ledo ir beveik verdančiame geizerių vandenyje. Jos ne tik prisitaiko prie sunkių ar staiga pasikeitusių aplinkos sąlygų, bet turi galimybę tą prisitaikymą perduoti ateinančioms kartoms.

Šis mikrobų sugebėjimas prisitaikyti padarė kai kuriuos atsparius įvairiems antibiotikams, lengvai susidorojusiems su ankstesnėmis jų kartomis. Kai mikrobai dauginasi, jų genetiniai pasikeitimai per daug kartų suteikia galimybę apsisaugoti nuo antibiotikų veikimo.

Pats naujausias bakterijų pakitimas pastebėtas vos prieš kelias savaites, kai anglų ir prancūzų mokslininkų grupė atrado, kad viena džiovos sukėlėjų rūšis jau įsigijo atsparumą vaistams, šiuo metu labiausiai vartojamiems kovai su plaučių džiova.

1940-tame dešimtmetyje išradus peniciliną, buvo tikima, kad prasidėjo nauja medicinos era. Žaibišku greičiu įvairios vaistų kompanijos ir tyrimo laboratorijos įsijungė į modernių antibiotikų gamybą. Optimistai pranašavo greitą visų užkrečiamų ligų galą. Tačiau po penkiasdešimt metų apsižiūrėta, kad ir bakterijos nėra visiškai beginklės, o modernioji medicina nėra visagalinti. Ne tik naujos ligų epidemijos (pvz., AIDS), sukeltos virusų, pasirodė atsparios turimiems vaistams, bet ir kai kurios senesnės, anksčiau greitai išgydomos antibiotikais, dabar jau tam gydymui nepasiduoda. Genetinės mutacijos keliu mikrobai įsigijo atsparumą iki šiol veiksmingiems vaistams.

Kaip minėta, labiausiai rūpestį kelia džiovos bacilos, o susirgimai džiova Amerikoje kasmet gausėja. Pernai jų buvę 26,283, prieš dešimt metų — 22,000. Ir kitų ligų bakterijos darosi nenugalimos turimais ginklais, ypač įvairių lytinių ligų, streptokokinio plaučių uždegimo, meningito ir kitų. Trečiojo pasaulio kraštuose vėl pagausėjo malarija, cholera, dizenterija ir, žinoma, džiova. Šios ligos kasmet pareikalauja apie 10 milijnų gyvybių. Nors už dalį mirčių galima kaltinti sunkias gyvenimo sąlygas ir kasdieninės higienos stoką, turimų antibiotikų neveiksmingumas turi daug reikšmės. Kadangi šiais laikais nebeliko pasaulyje labai uždaros, izoliuotos vietos, o visi žmonės maišosi visur, kyla pavojus, kad tų atsparių bakterijų sukeltos ligos gali persimesti ir į labiau civilizuotus kraštus.

Manoma, kad antibiotikų veiksmingumui pakenkė žmogaus neapdairumas ir per didelis pasitikėjimas savo išradingumu. Ištisus dešimtmečius chirurgai ir vidaus ligų specialistai kovojo su įvairiais užkrėtimais, vartodami didelius kiekius antibiotikų. Kai vieni kurie vaistai neveikė pakankamai greitai, buvo griebiamasi kelių rūšių tai pačiai problemai gydyti. Dėl tos priežasties bakterijos netrukus įsigijo atsparumą ne prieš vieną, o prieš kelias antibiotikų rūšis, ir ligoninėse įsigalėjo atsparių mikroorganizmų atmainos.

Viena svarbiųjų priežasčių, dėl kurios mikroorganizmai įsigyja atsparumą keliems antibiotikams iš karto, yra ta, kad daugelio šios rūšies vaistų gamybai vartojamos panašios pagrindinės formulės. Įsigijus atsparumą vienos rūšies antibiotikams, nesunku jį įsigyti ir visoms kitoms panašioms rūšims. Problema dabar jau suprasta, ir mokslininkai stengiasi būti išradingesni. Suprantama, kad ilgainiui bus išrasti nauji, veiksmingi vaistai, bet turės praeiti kone dešimtmetis, kol jie bus plačiai vartojami. Tuo tarpu būtų galima prailginti ir turimų antibiotikų veiksmingumą, kiek atsargiau juos vartojant.

Tyrinėdami vaistų veikimą ir ieškodami naujų būdų kovai su ligomis, mokslininkai jau nesijaučia laimėję karą su mikrobais. Vienas Californijos universiteto biochemikas išsireiškęs, kad čia yra „nuolatinė kova tarp Žemės gyventojų: palyginti neseniai joje atsiradusio žmogaus ir nuo seno įsitvirtinusių mikroorganizmų". Kas tą kovą laimės, dabar dar sunku pasakyti.

D. Bindokienė

A.†A.
SESUO M. ANNE BAUBIN, SSC

Mūsų mylima Seselė mirė Šv. Kryžiaus ligoninėje, š.m. rugsėjo mėn. 6 d., sulaukusi 84 metų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Pranciškaus parapijos, Lawrence, MA.

Vienuolyne įžaduose išgyveno 61 metus.

Paliko nuliūdime Šv. Kazimiero seseris ir artimuosius gimines: svainę Ms. Marge Baubin, Rev. Albin, Gertrude Jodka, John Jodka, Sr., John Jodka, Jr. ir jų šeimas.

Kūnas pašarvotas Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago trečiadienį, rugsėjo 9 d. 10 val. ryto.

Laidotuvių šv. Mišios Šv. Kazimiero Seserų vienuolyno koplyčioje trečiadienį, rugsėjo 9 d. 7 val. vakaro.

Laidotuvės Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse ketvirtadienį, rugsėjo 10 d. 10 val. ryto.

Prašome dalyvauti laidotuvių mišiose ir pasimelsti už Seselės sielą.

Šv. Kazimiero Seserys ir Baubinų šeima.

Laidotuvių direktorius Stephen Lack & Sons. Tel. 708-974-4410.

A.†A.
VYTAUTUI RAULINAIČIUI

mirus, žmonai ALDONAI, dukrai AUDRONEI su vyru nuoširdžią užuojautą reiškiu

Sofija Žiūraitienė

A.†A.
STASYS BAREIŠA

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. rugsėjo 6 d. 10:15 val. ryto, sulaukęs 71 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, Juodkiškių kaime. Amerikoje išgyveno 43 m.

Nuliūdę liko: dukterys Janina Lauck, žentas Gerhard, Danutė Bosas, žentas Jurgis; Lietuvoje — brolis Juozas, seserys: Elena Stankuvienė, Adelė Ragauskienė, Jadvyga Petrauskienė, Janina Ligakienė ir kiti giminės Lietuvoje bei Amerikoje.

Priklausė Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų draugijai.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, rugsėjo 9 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette laidojimo namuose, 2533 W 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 10 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **dukterys, žentai, brolis, seserys ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345.

GAIĐAS–DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

NOTICE OF LIQUIDATION

Notice is hereby given that pursuant to the provisions of Section 207 (a) (1) (A) of the Federal Credit Union Act, the **Kasa-Lithuanian Federal Credit Union, Charter Number 23595, 86-21 114th Street, Richmond Hill, New York 11418,** has been placed into involuntary liquidation by order of the National Credit Union Administration Board. All creditors having any claim or demand against said credit union are required to present their claims, together with proof, to the following address:

Liquidating Agent
National Credit Union Administration
Asset Liquidation Management Center
4807 Spicewood Springs Road — Suite 5100
Austin, Texas 78759
Telephone: (512) 482-4550

Under the provisions of the Federal Credit Union Act, all claims **not filed by November 10, 1992,** may be barred, and claims rejected or disallowed by the Liquidating Agent shall be likewise barred.

John M. Hollis
Liquidating Agent

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

6525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadieniais girdimos nuo 1 iki 2 v. p.p. Dr J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060. Tel. 908-753-5636.

APLINK MUS

x **Šį rudenį „Draugo" dienraštis** skelbia ypatingą vajų, nuo kurio priklausys tolimesnis šio dienraščio egzistavimas. Vajus pradedamas didžiuoju banketu, kuris įvyks rugsėjo 27 d. Martinique salėje, kur talpina 600-700 asmenų. Vajaus pirmininkas Vaclovas Momkus ir „Draugo" administracija kviečia įsigyti bilietus į banketą ir paremti dienraštį. Bilietai gaunami „Drauge" 4545 W. 63rd St., Chicago, Il. 60629, tel. 312-585-9500.

x **Prez. A. Stulginskio moksleivių ateitininkų** kuopos pirmas poatostoginis susirinkimas bus penktadienį, rugsėjo 11 d., 7:30 val. vak. Kazlauskų namuose, Orland Park, IL. Visi gimnazistai kviečiami.

x **Asmenys ar jų našlės,** išdirbę Vokietijoje bent 18 mėnesių, turi teisę į Vokietijos pensijas. Taip pat motinos, gimusios prieš 1920 m. gruodžio 31 d. ir pagimdžiusios vaikus Vokietijoje, gali gauti mėnesines pašalpas. Dėl informacijų prašome kreiptis į Socialinių reikalų tarybos raštinę.

x **Balzeko Lietuvių kultūros** muziejuje šiuo metu vykstančios istorinės parodos „Kintančios Lietuvos sienos, 800 metų kartografinė apžvalga", „Amerikos lietuvių patriotiniai plakatai 20, pradžioje" ir „Ekspedicija į Igarką" dėl didelio lankytojų dėmesio yra pratęsiamos iki spalio 24 d. Tai visiems dar yra gera proga šias neeilines parodas pamatyti. Šitokio pobūdžio parodų lankymas būtų labai naudingas mūsų lituanistinių mokyklų mokiniams.

x **Grąžino laimėjimų šakneles** su 15 dol. auka: V. Jocys, Albert Misiūnas, A. Liudzius, F. N. Tarulis, S. Draugelis, Maria Kuslikis, J. V. Sabas, Bronius Paliulis, Vyt. Grybauskas, K. Mačiulis, Aldona Pankienė, R. Poškus, V. Plečkaitis, Adele Pabrėža ir A. Sinkevičius. Ačiū.

x **Po trijų metų Antras Kaimas** vėl pasirodo su nauja ir įdomia programa atremontuotame **Playhouse,** 2515 W. 69 St. Žiūrovų patogumui vietų skaičius sumažintas, todėl pravartu staliukus rezervuoti kuo anksčiau; **Patria, 2638 W. 71st, (312) 778-2100.** Spektakliai įvyks; **rugsėjo 12, 13, 19, 20 ir spalio 3, 4 d. Šeštadienį – 7:30 v.v., o sekmadienį 6 v.v.**

(sk)

x **A.a. seselė Anne Baubin,** Šv. Kazimiero seserų vienuolijos narė, 84 metų, mirė Šv. Kryžiaus ligoninėje rugsėjo 6 d. Į Šv. Kazimiero vienuoliją įstojo 1928 m. iš Šv. Pranciškaus parapijos Lawrence, Mass. Įžaduose išgyveno 61 metus. Išskyrus paskutinius septynerius metus, velionė mokytojavo pradžios mokykloje, o nuo 1989 m. buvo telefono centrinės darbuotoja motiniškame name. Šv. Mišios už seselės vėlę bus trečiadienį 7 val. vak., laidojama ketvirtadienį, rugsėjo 10 d.

x **Dainavos ansamblis** vėl pradeda repeticijas ir kviečia visus dainą mylinčius žmones įsijungti į choro eiles. Pirmoji repeticija bus antradienį, rugsėjo 15 d., 7:30 val. vak. Jaunimo centro 203 kambary.

x **Pedagoginis lituanistinis institutas** naujus mokslo metus pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 17 d. Registracija 9 val. ryto instituto raštinėje, Jaunimo centro II aukšte. Po registracijos susipažinimas su instituto programa, tvarka ir lektoriais bei kelios trumpos įvadinės paskaitos. Visi aukštesniąsias lituanistines mokyklas baigę jaunuoliai,-ės kviečiami šioje institucijoje tęsti savo tolimesnį lituanistinį išsilavinimą. Registracija privaloma visiems naujiems ir jau institutą lankantiems studentams. Informacijai kreiptis į instituto direktorę St. Petersonienę, tel. 312-847-1693.

x **Tauragės lietuvių klubo** 35 metų jubiliejinis minėjimas Šaulių namuose bus spalio 24 d.

x **Straipsnių apie Lietuvą** karpymas iš pasaulio spaudos puslapių yra malonus ir prasmingas savanorių užsiėmimas Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Kas galėtų šiam darbui paaukoti laisvo laiko antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais, prašome užeiti į Jaunimo centrą.

x **Stasė Taučytė** iš Waukegano, Ill., grąžino laimėjimų šakneles, pridėjo 20 dol. auką ir palinkėjo sėkmės. Labai dėkojame už viską.

x **Bronius Masiokas,** inžinierius, Aurora, Ill., „Draugo" paramai atsiuntė 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x **55 SVARŲ** geriausių maisto produktų rinkinys - **$90;** 22 sv. mažesnis paketas — **$55;** 22 sv. mėsos produktų ir aliejaus — **$90. Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. Transpak, 2638 W. 69 st., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **LB Socialinių Reikalų tarybos priežiūroje** veikiantis restoranas „Seklyčia" už prieinamą kainą kiekvieną dieną ligoniams ir nepajėgiems vyresnio amžiaus asmenims pristato maistą į namus. Teirautis: tel. **312-476-2655.**

(sk)

x **Aidas Palubinskas** dirba Vyresniųjų centre kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 3 val. p.p. iki 6 val. p.p. Jis padeda įvairiais imigracijos reikalais, daro vertimus ir padeda išrūpinti Vokietijos pensijas. **2713 W. 71 St., tel. 312-476-2655.**

(sk)

x **GRUNDIG IŠPARDAVIMAS** iki rugs. 30 d. Nuolaida iki 50%; 12 modelių: nešiojami ir staliniai. **Gradinskas, 2512, W. 47 St., Chicago, Il 60632.** Pirmiausia — paskambinkite 312-376-1998.

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

x **Gražina Gudaitė,** Vilniaus universiteto psichologijos katedros docentė ir psichologijos departamento laboratorijos viršininkė Vilniaus universitete, skaitys paskaitą Balzeko Lietuvių kultūros salėje rugsėjo 9 d., trečiadienį, 7 val. vak. Jos tema bus „Psichologijos terapija su žmonėmis krizės metu". Visi kviečiami dalyvauti.

x **Lemonto LB rugsėjo 13 d.,** sekmadienį, nuo 12 iki 5 val. p.p. rengia gegužinę. Gegužinėje bus gerų valgių, atsigaivinimui įvairių gėrimų. Visi kviečiami atsilankyti.

x **Adelaida Strijauskas** iš St. Petersburg, Fla., grąžino laimėjimų šakneles, pridėjo 20 dol. auką ir palinkėjo visiems sveikatos ir Visagalio palaimos. Dėkojame už viską.

x **Stefanija Rudokienė,** Chicago, Ill., grąžino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka ir pierašu: „Linkiu ir toliau mus lankyti su lietuvišku žodžiu". Nuoširdus ačiū.

x **Bronius Andriukaitis,** Chicago, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotojas, pratęsė prenumeratą, pridėjo 45 dol. „Draugui" paremti, o už gautus laimėjimų bilietus paaukojo 20 dol. „Prieš pašto apsileidimą panaudokite visas priemones. Nekurį laiką vasarą paštas veikė (gyv. Union Pier) pavyzdingai, reiškia gali, kai pasitempia. Pasilieku su geriausiais linkėjimais". — Taip baigia Andriukaitis laiškutį. Br. Andriukaitį įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už aukas ir laiškutį dėkojame.

x **Aldona Stempužienė,** solistė, dainavimo mokytoja, Clevelando lietuvių radijo „Tėvynės garsų" vedėja, grąžino „Draugo" laimėjimų šakneles ir 20 dol. auką laikraščiui paremti. Nuoširdus ačiū.

x **Padėkite vargstantiems Lietuvoje:** Žaibo Nr. 6: miltai, cukrus, ryžiai, aliejus, kava, kakava, druska, kumpis, persikai, ananasai, slyvos, razinos, apie 60 svarų deficitinio maisto su pristatymu į namus — $100.00 **„Žaibas" 9325 So. 79th Ave., Hickory Hills, Ill. 60457. Tel. (708) 430-8090.**

(sk)

x **TravelCentre, Ltd.** greitai ir sąžiningai tvarko visas atostogų bei komercines keliones. Parduodame lėktuvo bilietus į Lietuvą. Kreiptis: **Teresė Lesniauskienė, tel. 708-526-0773.**

(sk)

x **„Second City"** pasirodymas Lemonte rugsėjo 12 d. **neįvyks.**

(sk)

x **Transpak** firmos sav. **ROMAS PUKŠTYS** vėl vyksta į Lietuvą, rugsėjo mėn. Pinigai pervedami doleriais. Priimam užsakymus automobiliams. Atsiskaityti iki rugsėjo 22 d. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **59 CENTAI už SVARĄ** virš šimto svarų, minimumas $20.00. Tai **TRANSPAK** firmos nauja kaina. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminėms Lietuvoje. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **Norint pirkti bei parduoti** sklypus ar namus, prašome kreiptis į **Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct. Sunny Hills, Fla. 32428, tel. 904-773-3333.**

(sk)

x **Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų** namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959** arba **(708) 425-7161.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

RUGSĖJO AŠTUNTOJI

Šią dieną katalikų bažnyčia prisimena Marijos, Jėzaus Motinos, gimtadienį. Ji savo gimimu jau buvo Dievo išrinkta Jo Sūnaus Motina. Visi žmonės gimsta su pirmųjų tėvų nuodėme. Kristus, Dievo sūnus, negalėjo gimti su nuodėme, todėl dangus taip sutvarkė, kad Marijai padarė išimtį. Ji gimė be gimtosios nuodėmės, todėl ji su kūnu buvo paimta į dangų. Marija, kaip Dievo ir žmonių tarpininkė, atlieka žymų vaidenį žmonijos gyvenime. Apie tai jau žinote iš tikybos pamokų.

Vytautas Didysis buvo paskirtas Lietuvos karaliumi, tik jam neteko vainikuotis.

Ši diena yra ir lietuvių tautinė šventė. Vytautas Didysis matomai labai gerbė Mariją, kad Jos gimtadienio šventę pasirinko savo vainikavimo diena karaliaus vainiku. Iš istorijos žinome, kad Lenkija niekada nebuvo Lietuvos draugė. Ji negarbingai pasielgė ir Vytauto atžvilgiu — pagrobė Vytautui skirtą karaliaus vainiką. Nors jam buvo skirtas antras vainikas, tačiau jo ant savo galvos užsidėti nebesulaukė. Sutrumpino jo dienas ir Lenkijos intrygos. Kadangi jis buvo paskirtas karaliumi, ir net du vainikai buvo paskirti, mes pilnai jį galime vadinti Lietuvos antruoju karaliumi. Vytauto Didžiojo Lietuva buvo didžiausia valstybė Europoje.

LIETUVIŠKA MOKYKLA

Lietuviška mokykla yra skirta lietuvybei stiprinti. Tada geriausias laikas su draugais pabūti, pasijuokti, kartais verkti ir dainuoti. Visi dalykai yra svarbūs, bet svarbiausia lietuvių kalba ir žinios apie mūsų praeitį.

Mindaugas Mingėla

Lietuviškoje mokykloje yra smagu, nes galiu su draugais draugauti, padirbėti ir išmokti Lietuvos istoriją.

Audrytė Navasaitytė

Lietuviškoje mokykloje galiu susidraugauti su draugais. Mokykla neleidžia mums užmiršti savo praeities ir daug dalykų išmoko apie Lietuvą.

Petras Ješmantas

Mokykloje yra progų pasikalbėti su draugais, atlikti pratimus ir susipažinti su lietuvių literatūra ir istorija.

Rima Janukaitytė

Visi Detroito „Žiburio" aukšt. lit. *m-los mokiniai*
(„Lietuvos prisikėlimas")

ŽODIS MOKYTOJAMS, MOKYKLAI IR DRAUGAMS

Ačiū, mokytojos, kad jūs mane išmokėte linksniuoti, gerai rašyti diktantus ir daug kitų dalykų. Kai aš ko nors nežinojau, jūs paaiškinote, pataisėt, ir aš vėl turėdavau pakartoti, kad viską atsiminčiau. Kai aš paišdykaudavau, jūs neišvarėte manęs iš klasės; nors kelis kartus reikėjo išeiti iš klasės ir pastovėti tarp durų. Jūs stengėtės, kad galėčiau būti geresnis mokinys. Ačiū už viską!

Sudiev, visi draugai! Aš jūsų daugiau nebematysiu kiekvieną dieną. Sudiev, mokykla, nors tu kartais nepatikai man, kai aš būdavau nubaustas. Ačiū, draugai, kad padėjote man, kai man buvo blogai. Smagiai su jumis praleidau laiką.

Dar kartą sudiev tau, mokykla, visada tave prisiminsiu, nes retai tu buvai man bloga!

Paulius Genčius,
Marquette Parko lit. m-los 8 sk. mokinys

P.S. Taip mokinys atsisveikino, baigęs pradžios lituanistinę mokyklą. Jam dar prieš akis lietuviška aukštesnioji, kurią, tikriausiai, lankys. Rugsėjo mėnuo — švietimo mėnuo. Visų lietuviškų mokyklų durys atsidaro ir visur mokinius kviečia. Susipažinti su Lietuva: pramokti lietuvių kalbą, pažinti praeitį, kraštą ir kultūringai pabendrauti dainavimo ir tautinių šokių pamokose. Tad visi į darbą su naujais draugais į gražią Tėvynės ateitį.

Red

KAS PASTATĖ KRYŽIUS

Kryžiai kryžių kalne atsirado, kai Dievas sodino medžius ant kalno. Tada Dievas pasakė nykštukams padaryti iš tų medžių kryžius. Kai kiti žmonės pamatė, ką nykštukai padirbo, jiems labai patiko, ir jie dar daugiau naujų kryžių pastatė.

Erikas Mikaitis
(„Dainavos draugas", JAS 1991)

DAINAVOS GAMTOJE

Galima mus rasti gamtoje. Pavyzdžiui: miestuose, purvuose, skylėse, ūkyje ir šiukšlynuose. Ar jau atspėjot, kas mes esame, jei ne, tai mūsų vardas yra

Žiurkių korporacija,
10 būrelis

BUVO SMAGU

Mes prie laužo dainavome dainas ir išmokome pažinti gamtą. Buvo labai smagu.

Gaja Sidrytė
(JAS Universiteto laikraštėlis, 1992)

SMULKIOJI TAUTOSAKA

Gerai tepk, tai gerai ir važiuosi.

Kaip tėvas dėl vaikų, taip Dievas dėl žmonių.

Ne tėvo arklys, ne sūnus važiuoja.

Nėra tėvo be vaikų.

Su durnu du turgu, su plaukuotu peštis.

Nesakyk „op", neperšokęs per tvorą.

Užkūręs ugnį, negailėk malkų.

Uodega galvą moko.

Marija jau savo gimimu Dievo buvo paskirta būti Jėzaus Motina.

Marijai

Skaisčioji Marija, gražiausia lelija,
Tave aš bažnyčioj matau.
Palaiminki Lietuvą, mūsų gimtine,
Tavęs aš be galo prašau!

Marija, Tu myli vaikus,
Globoji mažus paukštelius.
Mes prašom be galo Tavęs,
Klausyk, išklausyk mūs maldas!

Marija, esi Tu gera,
Tu mūs motinėlė šventa.
Marija, mus saugok visus,
Palaimink Lietuvos vaikus!

Eglė Mickevičiūtė
Plungės mokyklos IV klasės mokinė, Lietuva

PERKŪNAS
(Legenda) — (Pabaiga)

Visą šalį pavertė derlingais laukais, pristatė sodybų, pilių. Prie supiltų kalnelių, kur vakarais sėdėdavo, įbrėžė dvi upes, kad augtų žilvičiai ir suptų lakštingalų lizdus.

— Dabar turim žmonėms duoti ginklus, kad mokėtų apsiginti, kada žemėje mūsų nebus.

Užkūrė ugnis, daužė kūjais taip galingai, jog tolimi kraštai girdėjo ir suprato: milžinų šalis ginklus kala, o vargas!

Išmokė jie svaidyti ietis, kapoti kardais, žirgais jodinėti, medžioti.

Nors ir ilgai gyveno galingi milžinai, bet ir jie pagaliau paseno, kaip ir jų motina. Sau kapus pasirinko ne prie marių, bet supiltuose kalneliuose, kad visiems būtų lengviau aplankyti juos miegančius.

Ten ir palaidojo tris milžinus. Apraudojo, sudėjo giesmes. Įsižiūrėję į milžinus, žmonės patys nuolat triūsė (dirbo), gerino sodybas, augino bandas (gyvulius). Dainavo, lėtai judėjo, kaip milžinai. Kaip milžinai jie buvo prisirišę prie savo sodybų, miškų ir ganyklų. Kaip milžinai jie kariavo ir grūmėsi (mušėsi) su priešu, kuris taikstėsi (norėjo pagrobti) į jų namus. Milžinais jie žuvo, ir naujos kartos kėlėsi milžinais.

Milžinai ir dabar miega Vilniaus kalneliuose. Ten ramiai ošia pušys, iš laukų atklysta (atskrenda) žemdirbių daina. Ten pralėkdamas perkūnas švysteli žaibais.

Paulius Jurkus
„Ant Vilnelės tilto".

MIŠKE

Miške galima labai lengvai paklysti. Paklydus nelengva surasti kelią išeiti iš miško. Man labai patinka miškai. Kartais aš einu į mišką pasivaikščioti.

Valdas Vasaitis, 6 sk.

PRIE EŽERO

Vasaros metu aš labai mėgstu maudytis ežere. Mūsų šeima važiuoja prie Michigano ežero. Jis labai didelis. Aš mėgstu žaisti smėlyje, bet kai pasidaro labai karšta, tada aš šoku į vandenį, kuriame galiu atsigaivinti. Mes einame pasivaikščioti paežeriu. Surandame daug akmenėlių. Pastatome smėlio pilį su akmenėliais.

Vida Gylytė, 6 sk.
Abu Lemonto Maironio lit. m-los mokiniai.
(„Baltijos aidai").

KAIP MES GALĖTUME PADĖTI LIETUVAI JOS VARGUOSE

Lietuva laisvę jau atgavo, bet sunkiausi laikai tik prasidėjo. Lietuvai reikia maisto, pinigų, drabužių, visokių įrengimų ir technikos. Reikia sąlygų, kad galėtų daugiau auginti bulvių, kopūstų, javų ir kitokių maisto dalykų. Reikia trąšų, kad Lietuvos žemė būtų derlinga.

Nevien tik siuntiniais galima padėti Lietuvai, reikia mokytis lietuvių kalbos, gilinti mokslo žinias, kad ateityje, nuvykę į Lietuvą, galėtume bendrauti su lietuviais, pasidalinti savo žiniomis ir patirtimi.

Vilija Gulbinaitė,
Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-los mokinė
(„Vardan tos Lietuvos")

Į MIŠKĄ

Mažiesiems vaikams ypač patinka istorijos arba pasakos, kuriose pilna besikartojančių įvykių ar žodžių, pavyzdžiui, kaip kad V. Sutejevo pasakoje „Laivelis".

„Varlytė, Viščiukas, Peliukas, Skruzdėlė ir Vabalėlis išėjo pasivaikščioti.

Priėjo upę:

—Išsimaudykime! — pasakė Varlytė ir šoko į vandenį.

— Mes nemokame plaukti, — atsakė Viščiukas, Peliukas, Skruzdėlė ir Vabalėlis.

— Kva-cha-cha! Kva-cha-cha! — ėmė juoktis Varlytė. — Kam gi jūs tinkate? — Ir pradėjo taip kvatoti, kad vos neužspringo.

Įsižeidė Viščiukas, Peliukas, Skruzdėlė ir Vabalėlis. Ėmė galvoti.

Galvojo galvojo ir sugalvojo.

Viščiukas nuėjo ir atsinešė lapelį. Peliukas — riešuto kevalą, Skruzdėlė atitempė šiaudelį, o Vabalėlis — virvutę.

Ir užvirė darbas: įbedė (įstatė) į kevalą šiaudelį, pririšo virvute lapelį ir — laivelis baigtas!

Nustūmė laivelį į vandenį...

Susėdo į jį ir ėmė plaukti!

Varlytė iškišo galvą iš vandens, norėjo dar pasijuokti, o laivelis ~~jau toli buvo~~ nuplaukęs.

„Jau nepavysi!"

Vaikams labai patinka, kai piešiama ir pasakojama kartu. Taip jie pamato tarsi gyvą pasakos vaizdą, su kalbančiais, išgyvenančiais, besitariančiais ir darniai dirbančiais veikėjais. Juos taip pat galima lipdyti iš plastilino ar iškirpti iš popieriaus.

Laima Tamošiūnienė.
Lietuva.